

5^a sta. Quibus status fuit sue ardentissime charitas. Circa qd ē intelligēdū q quatuor: Iuueniunt signa charitatis i aliis. quorū. 7ª sta. E. qn de dilecto multū loquitur et habundantia eiz cordis os loquitur. vt ait rps in euāgelio. Et ita i amicis: vt patet. Scdm ē. qn diligēs dilecto insepabiliter cōcūctur. vt vbi ē thesaurus tuus ibi. r cor tui erit rps i euāgelio. Tertiū ē. qn carus iuene cognoscit. q: vulgo dī q bñ amat de lōge cognoscit. 4ª sta. E. qn p dilecto mors acceptat. Adalores hāc dilectionē nemo hz vt aliam suā. 5ª sta. vt ait dñs in Jo. Ista aut insignia charitatis hūit. b. io. euāgelista. Et. 1ª sta. q: de dilectōe semp loquebat i suis eplis vt p3 i cisdē. Scdm vero q: post resurrectionē xpm in litore apparentē sol agnouit. Tertiū q: in passiōe plus xpm assueciuit. r post fugā oīum eiz matre reuersus fuit solus. vt p3 i euāgelio. 2ª sta. q: querēt dñs si poterat bibere ei carlicē. i. substinere eadē mortē. 3ª sta. q: sic. vt p3 i euāgelio. Et iō. b. io. fuit figuratus p danielē. q: eplis vir desiderio rui. i. se aphicoz incendioz. sicut iōā. dedit cigam dān. p. 4ª sta. Sextus status fuit sue singularissime familiaritatis cum xpo. Circa qd ē intelligēdum q l3 xpo. r. i. apli fuerit sēp familiaritate iuncti. iuxta illd iō. Jā nō dicā vos suos. 2ª sta. i hac. f. familiaritate fuerūt quatuor gradus fm quatuor mysteriis a dño reuelata. 1ª sta. i aliquibus secretis admittebant oēs vt p3. qn secreto. r. i. discipulis reuelant mysteriū sue passiōis i ad at. vt p3. Scdo i alijs admittebant tñ tres vt i mysterio sue transfigurationis: vt p. 1. a. r. iō. Tertiū i alijs tñ duo. vt i mysterio sue resurrectionis. qn solus petrus r iō. venerunt ad monumētū q pmo iuenerūt i statē resurrectionis vt in iōāne. Quarto i alijs tñ vnus. vt i mysterio incarnationis. q: solus iō. euāgeliste fuit reuelatū i cena. sic tenet ecclesia. vñ ipe erat de cōsilio sime stricto. Et ista familiaritas fuit i maximū signūz dñice dilectionis ad eū r dōctōis. Tñ rps bñ fuit figuratus p illū psemfamit.

cū quo inest gñaz rui. i. vidēs significās aiam. b. io. euāgeliste. q vt aqia solē in reuerberatis oculis ē itutis diuinitatem.

Septim^{us} status fuit sue felicitis obdormitiōis. in q credis vidēs diuinā cēntiaz sine cui^{us} visione nō potuissz intelligēbī nām quā i pñ^{is} euangelis sic expressit.

Intelligēdū ē tñ q quatuor hoies i ueniunt i sacra scriptura de qbus sit aliqua mēto q viderūt diuinitatē. Quorū.

1ª sta. fuit Adorēs.

2ª sta. fuit Iudas.

3ª sta. fuit Paulus.

4ª sta. fuit Iohānes euāgelista.

1ª sta. pñ^{is} vidit diuinitatē. sic vt res i rdo lo. q: f3 Aug. de tri. De^{us} loqbat moysi p subiectā creaturā. i qua relucet creatrix ymago. iō dixit ei dñs i mēris. facie meaz vidē nō poteris. cū tñ loqret ei facie ad facie. sic solet loq hō ad amicu suū. Secūdus ipaz vidit. sicut res app3 i sōno. q: f3 Hiero. illa visio fuit ymaginaria. sicut in sōno. l3 nō solū. Tertiū vidit sicut res vt i speculo. vñ dī. quasi gliaz dñi speculātes. reuelata facie. 2ª sta. vidit. sicut res q vt i euidēti speculo. Jo. istas alias nō vidit i sōno. l3 gliaz xpi. dñes vidim^{us} gliam ei^{us}. glia. q. vniuerit r.

Tñ post istā visionē. ita alte xpi diuinitatē itonuit. q cū totus mūd^{us} intelligē nō potuit. f3 Aug. iō bñ dñ. vidēs deū sic facie ad facie. Jō fuit figuratus p moyses i exo. Eui dñm fuit a dño iuuenit gñaz corā me. 2ª sta. fuit sue dure passiōis. Ipe cū nō fuit martyr. sicut ait Greg. i dialogo. q: rps pmissit ei in euāgelio q calicē ei^{us} biberet. Et tñ intelligēdū q quatuor sūt martyrii gñā. vt p3 i pcedenti fmonē i articulo. f3. Et f3. Et i p^o fmonē h^o. consideratiōe. f3. Mon^{us} stat^{us} fuit sue relegatiōis. In q statu fuerūt ei se creta testabīlia reuelata. vt p3 i apoc. qd fuit signū amoris pcpui. q: magni pñcipis solis suis caris dicāt magnalia. que i suo regno fieda disponunt. Et tñ sciēdū q. b. io. respōdit quadruplici pñillio r dignitate f3 q fuit de quadruplici ordie.

B

De ordine apostolorū. sicut petr^{us}. iō qn duodeci apli pscripterūt duodeciz articulos fidei. sicut petr^{us} posuit articulu de mūdi creatiōe. Sic iō. de xpi incarnatiōe. Scdo de ordine euāgelistaz. q: sic scripsit xpi hūanitatē pp q h3 iter oēs all os euāgelistas facie homis. Sic iohannes descriptit diuinitatē. r iō h3 facie aqle volātis. Tertiū de ordine doctorūz. sicut paulus q post paulū multas scripsit epi stolas. q: alijs apostolorū. Quarto d ordine pphetaz. sicut ezechielis. q: i toto no. tēdō nō hētur pphetia nisi sua. vñ au gelus dixit ei. scriuus tuus sū. r f3 us tu r hūitū ipm pphetie. 2ª sta. fuit iō. q: f3 Aug. de tri. De^{us} loqbat moysi p subiectā creaturā. i qua relucet creatrix ymago. iō dixit ei dñs i mēris. facie meaz vidē nō poteris. cū tñ loqret ei facie ad facie. sic solet loq hō ad amicu suū. Secūdus ipaz vidit. sicut res app3 i sōno. q: f3 Hiero. illa visio fuit ymaginaria. sicut in sōno. l3 nō solū. Tertiū vidit sicut res vt i speculo. vñ dī. quasi gliaz dñi speculātes. reuelata facie. 2ª sta. vidit. sicut res q vt i euidēti speculo. Jo. istas alias nō vidit i sōno. l3 gliaz xpi. dñes vidim^{us} gliam ei^{us}. glia. q. vniuerit r.

10ª sta.11ª sta.12ª sta.13^a8^a sta.9ª sta.

rps. Tertia rō ē. q: rps loquēs discipulis suis de finali pēdicatiōe. an sūt aduētū dixit. Amen dico vobis nō cōsumabitis ciuitates istas. donec filius hominis veniat. dñs f3 hoc intelligere q: alijs discipulorū sit vērū in ista finali pēdicatiōe.

Quarta rō ē. q: angel^{us} dixit ei i apoc. o3 itez te euāgelizare gētibz pplis r regibus multis q nōdum legimus fuisse cōpletū. cū in sola asia. postea pēdicauerit.

Intelligēdū ē tñ q isti q sic bñ iohāne expectat. putāt q sicut nōdū ē moritū ita nūq sit moritur^{us}. 2ª sta. fuit iō. q: f3 Aug. de tri. De^{us} loqbat moysi p subiectā creaturā. i qua relucet creatrix ymago. iō dixit ei dñs i mēris. facie meaz vidē nō poteris. cū tñ loqret ei facie ad facie. sic solet loq hō ad amicu suū. Secūdus ipaz vidit. sicut res app3 i sōno. q: f3 Hiero. illa visio fuit ymaginaria. sicut in sōno. l3 nō solū. Tertiū vidit sicut res vt i speculo. vñ dī. quasi gliaz dñi speculātes. reuelata facie. 2ª sta. vidit. sicut res q vt i euidēti speculo. Jo. istas alias nō vidit i sōno. l3 gliaz xpi. dñes vidim^{us} gliam ei^{us}. glia. q. vniuerit r.

Quarta rō ē. q: angel^{us} dixit ei i apoc. o3 itez te euāgelizare gētibz pplis r regibus multis q nōdum legimus fuisse cōpletū. cū in sola asia. postea pēdicauerit.

Intelligēdū ē tñ q isti q sic bñ iohāne expectat. putāt q sicut nōdū ē moritū ita nūq sit moritur^{us}. 2ª sta. fuit iō. q: f3 Aug. de tri. De^{us} loqbat moysi p subiectā creaturā. i qua relucet creatrix ymago. iō dixit ei dñs i mēris. facie meaz vidē nō poteris. cū tñ loqret ei facie ad facie. sic solet loq hō ad amicu suū. Secūdus ipaz vidit. sicut res app3 i sōno. q: f3 Hiero. illa visio fuit ymaginaria. sicut in sōno. l3 nō solū. Tertiū vidit sicut res vt i speculo. vñ dī. quasi gliaz dñi speculātes. reuelata facie. 2ª sta. vidit. sicut res q vt i euidēti speculo. Jo. istas alias nō vidit i sōno. l3 gliaz xpi. dñes vidim^{us} gliam ei^{us}. glia. q. vniuerit r.

Quarta rō ē. q: angel^{us} dixit ei i apoc. o3 itez te euāgelizare gētibz pplis r regibus multis q nōdum legimus fuisse cōpletū. cū in sola asia. postea pēdicauerit.

Intelligēdū ē tñ q isti q sic bñ iohāne expectat. putāt q sicut nōdū ē moritū ita nūq sit moritur^{us}. 2ª sta. fuit iō. q: f3 Aug. de tri. De^{us} loqbat moysi p subiectā creaturā. i qua relucet creatrix ymago. iō dixit ei dñs i mēris. facie meaz vidē nō poteris. cū tñ loqret ei facie ad facie. sic solet loq hō ad amicu suū. Secūdus ipaz vidit. sicut res app3 i sōno. q: f3 Hiero. illa visio fuit ymaginaria. sicut in sōno. l3 nō solū. Tertiū vidit sicut res vt i speculo. vñ dī. quasi gliaz dñi speculātes. reuelata facie. 2ª sta. vidit. sicut res q vt i euidēti speculo. Jo. istas alias nō vidit i sōno. l3 gliaz xpi. dñes vidim^{us} gliam ei^{us}. glia. q. vniuerit r.

In festo circūcisionis. Domini nostri iesu xpi. Sermo primus.

Postq̄ consumati sunt dies octo vt circūcideretur puer vocatum ē nomen eius iesus etc. luc. 2: c. Quia i ista sacra solemnitate in xpo duo sacra mysteria fuerunt celebrata. Quorū. Primum fuit. E arnis circūcisio in qua fuit vetus testm̄ confirmatum. q̄rps suscepit circūcisionem in se ablaturus ipsas in alijs. vt ait Augu.

Secūm fuit. Moīs impositio quātū ad hoīem in qua fuit nouū testm̄ iniciatum: q̄ ab isto tpe nominis imposito que p̄uulsiuebat in circūcisione translata fuit ad baptismum. vt p̄ in pauli conuersione. Ideo completēs Lucas euāgelista siml̄ vtrūq̄. s. miserū dicit verbū propositū. s. Postq̄ consumati sunt etc. Circa primū mysteriū circūcisionis qd̄ tangit cum d̄. Postq̄ consumati sunt dies octo. Est sciendū q̄ sicut post octo dies naturales xps fuit circūcisus. fm̄ legē. Sic post octo dies spūales que sunt. 8. sacra preclarissima. que fuerunt a die natiuitatis xpi vsq̄ hodie consumata. Quorū. Primum fuit. Qd̄ xps natus fuit in diuersorio: et non in domo ppria: vel parentum. Ad dandum nobis exemplū c̄imie paupertatis cuius ē. nihil propriū possidere vnde in diuersorium erat locus pauperū q̄ propria hospitia non habebat. Et hoc voluit xps dicere in euangelio. Vulpes foucas habent et volucres celī nidōs etc. Ideo d̄ eo d̄ in psalmos. Simul in vnū diues et pauper. diues quātū ad diuinitatem. et pauper quātū ad humanitates.

Secundum sacm̄ ē. Qd̄ xps fuit panis inuolutus. Ad dandū nobis exemplū humilitatis vt non in sumptuositate et superfluitate vestim̄. quis superbi aut fidelis dum recognoscit dñm suum in datum vilibus vestimentis. Ista humilitas fuit exēplū maioris humilitatis q̄ diuinitatem voluere in pāno humanitatis humillimo. vnde apo. in similitudinem hominū scūs et habitu inuentus vt homo etc. Tertium sacm̄ ē. Qd̄ fuit in p̄-

sep̄io reclinatus. Et xpianis oñderet exēplum penitentie humilitatis et austeritatis inlectis. sed hic figurat eucharistie mysterium. vbi se constituit cibum aiarum. qui prius erat cibus angelorum. ideo in figura voluit in p̄sep̄io reclinari. Id in bethleem. que domus panis interpretatur. voluit nasci. q̄ ipse est panis viuus q̄ de celo descendit etc. Quartū sacm̄ fuit. qd̄ inuentus fuit in medio duo rum aliorū vt impleretur prophetia abachuc. d. In medio animalium cognoscetis et ps. E cognouit bos possessorem suum. et asinus p̄ sepe dñi sui. israel autē non cognouit me vt indeorum duritiā declararet et cecitaret etc. Quintū sacm̄ fuit. q̄ fuit ab angelo euangelizatus. q̄ decens erat: vt sicut mysterium incarnationis eius. prius fuit angelis q̄ hominibus reuelatum. sic eius fides prius predicaretur per angelos q̄ per homines. id̄ dicit angelus in Luc. 2. Annuncio vobis gaudium magnū etc.

Secūm sacm̄ ē. qd̄ fuit a stella gentibus denūciatum eadem die. licet magi non venerint nisi. xij. die propter multas distantias. Idcirco dicebat. Audimus et stellā in oriente. 2da. et 3a. Tunc fuit impleta prophetia ps. vi. Celi enarrāt gloriā dei. s. annūciando natiuitatem xpi etc. Septimum sacm̄ ē. qd̄ ipse fuit a pastoribus annūciatus. q̄ omnes q̄ audierant mirati sunt que dca sunt a pastoribus. Abi datur exemplū pastoribus ecclesie. et verbū dei predicantibus q̄ per ipsos figurantur. fm̄ Amb. vt p̄ ipm̄ prius cognoscant et adorent q̄ predicant etc.

Octauum sacm̄ ē. q̄ fuit a celli militia laudatus. q̄ reparaturus erat ciuitatem eorum. Ideo facta ē euz angelo multitudo celestis exercitus etc. 8da. autē vt ait Luc. cōferabat omnia verba hec etc. dāns vobis exemplum cogitandi hoc tempore celestia non terrena. Consumatis istis. 8. diebus xps fuit circūcisus etc. Circa quā circūcisionem sunt declarandi multi articuli. Primum articulus ē. Quid ē circūcisio. Dī q̄ ē cā-

p^o art.

circūcisus a nō circūcisio. In aīa circūcisio nō ip̄mit characterē: s. i carne Abi sūt q̄ tuor documenta. quorū. s. 1° q̄. quid ē character. 2° q̄ ē quedā figura spūalis. qua distinguit baptizatus a nō baptizato. vñ dī signaculū. Ista eīm figura ip̄mis in aīa. in inuocatione trinitatis facta i sacro baptisim̄. Secūm ē q̄ baptisim̄ successit circūcisioni duabus de cāis. Et:

1° q̄ maior dāf gfa in baptisim̄ q̄ in circūcisione. q̄ in baptisim̄ abluīt hō ab oī culpa et pena. Circūcisio at nō abluēbat ab oī p̄ca. Secūdo q̄ baptisim̄ ē cōior. Circūcisio enī erat remediū maris et nō femine. baptisim̄ aut vtriusq̄ ē remediū. Tertium ē. Circūcisio cōferebat gfam. sed nō oēs. q̄ gfa h̄z multos effectus. vnus ē expellere peccatum. et iste ē priuatus quātū ad illū dī q̄ circūcisio. p^o et principaliter cōferebat gratias. Alii effectus gr̄e sunt positiui. vt facere aīam dignam vita eterna. p̄mpte elige re opa meritoria. Et quātū ad hoc circūcisio nō cōfert gfam. Quaruē ē. quare circūcisio fuit instituta. Dīcendū ē q̄ ppter. 6. cās. quaz. 1^a ē vt circūcisio exterior eēt signum circūcisionis interioris que fit p̄ gfam. Secūda ē vt populus iudaicus distingueretur a populo gentili.

Tertia ē vt sicut fiebat circūcisio i mēbro in q̄ vigeat luxuria ita populus circūcideret se inuerti purgando aīam ab omni luxuria. Quarta ē. ppter sacm̄ fiebat enī circūcisio octaua die cultello lapidei ad designandū q̄ p̄ ipm̄ q̄ erat vera petra circūcidemur ab oī culpa et pena in resurrectione q̄ fiet in octaua etate. Quinta. vt eēt in remediū cōtra origiale peccatum. Sexta vt per obediētā mandati placeamus p̄ cuius p̄uaricationē ip̄e. s. adā displicuerat. Nota q̄ circūcisio est sacm̄ legis ve. Nō q̄ fuerit instituta in lege veteri. cū aīa dationē legis p̄cepta fuerat habere circūcisio s. q̄ currebat tpe legis. et cessauit cū legis nec fuit sup̄flua circūcisio. q̄ efficacius mādabat q̄ fides sed fides cū baptisim̄ sufficit ad delēndū origiale. vt patebit iherius. Circa scōs

2° part. princ.

principale. In quo fuit nomē ip̄ositū qd̄ notat. Et si sequit. Et vocatū ē nomē ei⁹ iesus. Abi nota q̄ sunt de isto noīe plures articuli declarandi. Quorum.

1° primus articulus ē. A quo fuit sibi istud nomen ip̄ositū. Et patz in scriptura q̄ a tota trinitate. vñ yf. qñ fuit p̄pheta tum de ip̄o dī. Morate celi desup. et legē. Ego dñs qui voco nomē tuū. Et iterū ab eodē quis suscitabit ab oriente iustum. i. ab exordio no. testam̄ti et vocatū eū. i. f. posuit sibi nomen. vt seq̄ret se. veniendo. vsq̄ ad celsitudinē dei patris. q̄ non rapinā arbitratus ē etc. Secūdus articulus ē. qñ fuit ei istud nomē ip̄ositum.

Et p̄z ab eterno. qñ deus p̄destinauit filium dei xpm̄ in virtute. vt ait apo. ideo dicit yf. Dñe a seculo nomē tuū. et ps. Sit nomē ei⁹ bñdictū in secula. et aī solem p̄ manet nomē ei⁹. Tertius articulus ē. vbi p̄ istud nomē fuit scriptū. Et dī q̄ in li^o vite de quo dicit moys. si nō p̄cis populo huic dele me de li^o vite q̄ scripsisti. Et iō ait dñs in euāgelio. gaudete q̄ nota v̄sa scripta sunt in celis. Et dāñ. vidit librum vite in quo oēs electi erāt scripti. et in iudicio aptus ē. et in capite istius libri scriptū ē nomē iesu iuxta illud yf. in capite libri scriptū ē de me etc. Quartus articulus ē. qd̄ i ve. testamēto istud nomē fuit p̄phetatum. vñ abachuc. ego aut in dño gaudebo et exultabo in deo salutarī meo. Esdras dixit in p̄sona dei patris. post duos ānos morietur filius meus iesus et p̄uer teū seculū. Quintus articulus ē. q̄ istud nomē in ve. testō p̄figurātū. p^o qui p^o distribuit terrā promissiois filiis israel fuit vocatus iesus. et hic fuit ioseph. qui in fig^a xpi. scōs patres extraxit de egypto iherm̄: et p̄ desertū huius mūdī. trāstulit ad hereditariē terre viuētium. s. q̄ iste q̄ renouauit sapiām de corde suo fuit vocat⁹ iesus ip̄e ē filius syrach. vt habetur in eccl̄e. in fig^a dñi q̄ iueteratā legis sapiāz. i. sus renouauit i no. testō. vi. in 2da. A ualitis q̄ dñm ē antiquis etc. ego aut dico vobis vbi renouat totā legē. que ad p̄s vocat testamētū nouū etc. Septus ar

2° art.3° art.4° art.5° art.6° art.

Iesum ipse saluum facit populum &c.

4 p^{fi}.

Quarta consideratio ē. Qualiter istō nomen sanctissimum fuit in ve. testamēto pfiguratum. Vbi est intelligēdū q^d in ve. testō fuit sculptum nomē dñi. in lamina aurea. q^d erat inminēs fronti pōtifficis vt habet. Ezo. xxxi. q^d quatuor litteris scriptū erat sicut nomen iesus. & istud nomen erat dictū Thetagramaton. Quorum.

¶ Prima erat The

¶ Secunda tra.

¶ Tertia grama.

¶ Quarta ton.

¶ Et p^{ma} significat iste. Sec^{da} ē. Tertia pncipiū. Quarta vite. i. iste ē p^{ri}m^{us} vite. Et totū istud significat nomē dulcissimū iesu. q^d ipse ē pncipiū vite & saluatis. cū sit salus nostra. s. vita eterna. Et istud nomen iesus p istud nomē Tetagramaton bñ fuit figuratū. Sicut. n. istud nomē erat inminēs fronti pōtifficis. Sic istud nomē iesu scribit in frōte cuiusq^e q^d admittit ad eternū sacramentū. vñ dñ apoc. xxi. q^d illi q^d erant sacerdotes. xpi videbant nomen istud scriptū in frontibus suis. Quinta p^{ra}deratio ē. Vbi istud nomē inuenitur scriptū. Dñ q^d in q^dtuor locis. Et p^{ri}mo in li^o vite. q^d est p^{re}destinatio. in q^d sunt scrip^{ta} a osum electorū nomina. de quo dicebat Aldorles dñō aut parce p^{ro} hunc. aut dele me de libro tuo quē scripsisti. Et dñs ad eū. nō te delebo de libro meo. sed eū q^d peccabit mihi. Ezo. xxxi. c. Et q^d iesus fuit p^{re}destinat^{us} fili^{us} dei s^{ec} ap^{osto}l^o. iōā. p^{ri}mo tēcirco ei^{us} nomē p^{ri}mo p^{ri}ncipali^{us} est in hoc li^{bro} scriptū vt in ei^{us} p^{ri}mo intelligat fuisse dictū illud ps. in capite li. scriptū ē &c.

Sec^{do} inuenit scriptū solēnter. in titulo redēptionis nostre. qñ p^{ri}lat^{us} scripsit. titulū trīphalē. vt p^{ri} iōā. xix. c. in q^d scriptū erat. litteris grecis & latinis. istud nomē sanctissimū sicut solet signū regis i ei^{us} armis. in q^d pugnat depingi.

Tertio inuenit scriptū in cuiusq^e xpianū mēte qñ. n. puer baptizaf. caracter i ei^{us} aia impmīe idēlebit^{ur} s^{ed} scōs: q^d caractere. nomē iesu. impmīe quē & si iustitie possz aliquis cernere. ibi videret signatū. Eū in

aia talis baptizati im^{mu}natur &c.

Quarto inuenit scriptū in supna ciuitate. q^d dicit. b. iōānes apoc. xxi. c. in portis supue Hierusalē nomē agni descriptū. q^d nullus illas portas pōt ingredi nisi inuocet hoc nomē. & oēs debent inuocantes ingrediri. Dñ. ppheta. Quicūq^e inuocano. do. sal. erit. ioc. ij. Septa p^{ra}deratio ē. A q^dbus fuit istud nomē sanctissimū p^{re}nūciatū. Vt aut q^d a q^dtuor psonaz gñib^{us}. s. p^{ri}mo a spūalibus psonis di. deo patre eide. iij. c. reuelabit fili^{us} meus iesus & puerietur seculū. & i^{ste} liber nō sit de canone. tñ. b. Ambro. allegat ipsuz

Sec^{do} a sapiētib^{us} psonis dñe iesus.

Tertio a pphetatibus psonis di. Aba chuc. iij. Ego aut in dñō gaudebo & erulabo in deo. iesu meo. Quarto ab in fide libus psonis sicut declarat aug. in li. de ciuitate dei de sybilla. s. Erithea que fecit versus quorum prime littere. reddunt cōtunctum istum titulum. iesus Christus filius dei saluator. Et quia istud nomē sanctissimū longe ante fuit p^{re}nūciatū. ideo dicitur isaie. iij. Ecce nomen domini venit de longinquo &c. Septima cōsideratio est. Quibus istud nomen fuit impositum. Dicitur autem q^d fuit impositū a quatuor hominibus in sacra scriptura. Quorum. p^{ri}mus fuit iosue qui fuit pugnator fortissimus. vnde eccle. xlvj. fortis in bello. iesus naue &c. Secundus fuit iesus filius iosadech. sacerdos sanctissimus. Tertius fuit iesus sydrach qui fuit doctor sacratissimus. eccle. xl. Quartus fuit iesus redemptor mundi qui fuit sanctorū sanctissimus. Vnde Luc. p^{ri}mo vocab^{at} nomē ei^{us} iesu. Et iste fuit p^{ri}mo alios tres figuratus. p^{ri}mo q^d sicut iosue chana. neisextipatis. introduxit filios israel. in terram promissionis. Ista demonibus de bellatis. iesus sanctos introduxit in hereditatem eternam. Secundus quia sicut iesus iosadech filius hedificauit secundum templū q^d fuit maior gloria plenū q^d p^{ri}mu. & in quo fuit dei filius p^{re}sentatus. ut ibidem habetur.

6. p^{fi}

f

7 p^{fi}.

B

Ira iesus p^{re}struendo ecclesiaz q^d fuit gloriofior synagoga. Tertio q^d sicut ille iesus renouauit sapientiaz de corde suo ita xpus vetustatem antiquitatis conuertit in nouitatem s^{ed}. iesus xps enim fuit p^{ri}mo bellator fortissim^{us} in sua passione ad modum p^{ri}mi. iesus sydrach &c. Quarto fuit sacerdos p^{ri}ssimus in eucharistie institutione. Et q^dnto doctor sapientissim^{us} in spū sancti largitione &c. Octaua cōsideratio est. Qualiter istud nomen fuit xpo appropriatum vbi est aduertendum q^d illud nomen benedictum fuit. p^{ri}mo p^{re}nūciatum simpliciter per modū oraculi. quando sanctus gabriel dixit virgini vocabitur nomen eius iesus Luc. i. &c. Sec^{do} fuit cōfiteri iustitiaz p^{ri}mo dñz p^{re}cepti qñ. angel^{us} dixit iosueph vocabis nō mē iesus iesus: q^d viri & si mulieres h^{ab}erent auctoritatem imponendi nomina. vt p^{ri}mo de io. baptista. Luc. p^{ri}mo. Innuebant patri ei^{us} quē vellet vocari &c. Tertio fuit d^{omi}nus factio impositum in circūcisōne. q^d sicut nunc in sacramento baptismali nomina imponuntur. Ita tunc in circūcisōne vt h^{ab}et Luc. p^{ri}mo. & fo. &c. Quarto fuit illud nomē a deo cōfirmatū p^{ri}mo sūa morte sic p^{ri}mo trīphū militi dignitas p^{ri}muatur. vnde ad ephē. ij. Quia humiliavit se vsq^{ue} ad mortem crucis. ideo deus dedit illi nomē q^d est super omne nomen. vt in nomine iesu. omne genu flectatur &c. Nonā cōsideratio est. Que sunt p^{ri}mo sanctissim^{us} nois merita. Dicitur autē q^d quatuor sūt ac^{ti} meritorij. qui sunt circa illud nomen obseruandi. p^{ri}mus est istius nominis inuocatio. q^d quilibz xpianus in quolibz suo opere debet illud nomen inuocare. s^{ed} do cumcentum apostoli. di. Omnia quecūq^e facitis siue verbo siue opere in nomine dñi iesu xpi facite. Sec^{do} est i^{us} nois confessio. q^d omnis fidelis requisitus m^{er}itū nomen debet confiteri. coraz quibz cūq^e. vnde angelus philadelphis offertur calculum apertum a xpo apoc. 3. c. Tertius actus est istius nominis benedictio q^d nomē dñz benedicet omnis fidelis qui in isto nomine est baptizatus.

8^a p^{fi}.9^a9^a p^{fi}.

3

vnde propheta clamat in ps^o qui totus est de xpo. Sit nomen eius benedictum i secula. ante solē permanet nomē eius &c.

Quart^{us} act^{us} ē ist^{us} nois veneratio. q^d quilibz fidelis dñ illud nomen inextimabiliter venerari. cū per illud nomen debet ad felicitatem perducī. Et q^d istud nomen est omnibus venerabile di. ps. Dñe dñs noster q^d admirabile est nomen tuū in virtutē terra &c. Decima consideratio est. Que sunt contra istud nomē vitia. Videtur autē q^d contra istud nomen quatuor p^{ri}mo cōtingit peccare. s. p^{ri}mo ipm negando. vnde apoc. fo. comendat vnus cps dicente dñō. Nomen meū nō negasti. vnde adat. x. dicit saluator q^d ne gaudet nomen meum coram hominibus negabo cum coram patre meo &c. Sec^{do} quando in vanum assumitur: quilibz dicitur nomen dei. vnde xpo. x. nō assumens nomen dei tui in vanum.

Tertio quando sub nomine isto dicit^{ur} s^{ed}. q^d istud nomen veritatis prime. vnde leuit. xix. Non perurabis in nomine meo nec pollues nomen dei tui. tunc ei^{us} poluitur quādo in falsum testimonium assumitur &c. Quarto quando istud nomen. Blaffematur. q^d i^{us} in quolibz sit peccatum. tamen in xpiano potissime. q^d i^{us} isto sancto nomine est consecratus. & i^{us} i^{us} tali est scelus horrendum. Vnde apo. i. istud nomen sanctissimum veneratorū p^{re}cepte bat di. th^o. i. c. 6. Me daret. s. in fratrib^{us} causam dei blasphemandi &c. Undecima consideratio est. Que sunt istius nominis beneficia. Dicendū est autē q^d quatuor sunt virtutes nominis xpi. Quorum.

p^{ri}ma est q^d in virtute istius nominis. Aldracula perficiuntur. s^{ed} promissum saluatoris adat. vlt^{us}. In nois meo demonia eicient serpentes tollēt &c. vnde in primo signo. dixit petrus claudo. In nomine iesu xpi nazareni surge & ambula. act. 3. c. Sec^{da} est q^d In virtute istius nominis. Peccata dimittuntur sanctus gabriel adat. ij. Vocabis eū iesus ipse. n. sal. fa. populū suū a peccatis eorum. p^{ro}p^{ter} q^d dicit i^{us} in prima canon

10^a p^{fi}

2

11^a p^{fi}

B

ca sua. c. 11. Scribo vobis peccata dimittit per nomen eius etc. Tercia est. q. in virtute istius nois. Adscrisa cumulantur: q. nullus vigne pferit illud nomen quin in illa p'olatione efficiat dignus vita eterna: sicut actus de cōdigno meritorij. Mā sicut dicit. apof. cor. xii. cap. q. nemo pot. dicere dñs iesus nisi in spū san. oēs enim actus q. eliciunt a spū san. bñ sunt sic meritorij. Quarta ē. q. in virtute istius nois p'mia eterna largiūt q. bñtudo daf. p. illud. scz nomen sicut pronunciauit propheta vi. Omnis q. inuocauerit nomē dōmini saluus erit. Tñ dicit Petrus actu. 4. Quod nō est aliud nomē datū sub celo hōi in quo oporteat nos saluos fieri etc. Duodecima consideratio est. Que sūt istius nominis p'onia. Dī at q. istd nomē hz conditiones quatuor. q. Primo ē demōibus terribile q. demones istud nomen epauescentes clamabant dicentes qd nobis et tibi fili dō quare venisti ante tempus torquere nos. math. 18. Secundo est oibus amabile: q. nimis vtile. vnde paulus istius nois dulcedine puentus ipz in suis eplis circa quingentas vices dicitur intermisisse. Tercio. est angelis venerabile. di. apo. ad heb. p. cap. q. iesus tāto melior est angelis effectus q. pro differentiā p'illis nomē hereditauit. vñ ad philip. 2. dicit. q. in nōe iesu omne genu flectat celestia etc. Quarto est. Adhūdo admirabile: q. fuit ap. vbi assumptū. di. apo. ro. 1. q. xps cui hoc nomē est impositum est deus p. oia bñdictus. Et istud nomen portabat oēs sancti q. sunt i patria scriptū in frontibus suis. vt habet apoca. 1. cap. viderūt facie eius et nomē suū scriptum in frontibus suis. Ad nos iesus cerne re faciat precibus sue maris et meritis. Qui viuit et regnat in secula. Amen.

In festo Epiphanie dñi iesu xpi.
Sermo primus

Idimus stellam eius in oriente
et venimus adorare eum. math.
11. ca. Quia festū epyhanie di

cis festū stelle. Recipro ad eius declarationē assumit vbiū propositū. sicut in terar. angelica s'm dno. de ang. ierarchia sunt duo supmi ordies. i. seraphi et cherubi: sic in ierarchia mōastica sic sunt due supme vntes. i. intellectus et volūtas. Istis oib. rñtes. Mā cherubin vigēt in intellectu. li sapiētia et seraphin in affectabili amicitia: et q. isti tres reges ad xpm venientes habebāt aīas ierar. pfectas ierar. co. corum perfectio principaliter attendit quantum ad istas duas potentias. p'mo quantum ad intellectuāle virtutē cū p'mittit vidi mus stellā etc. Videre. n. p'ict ad intellectuāle potētā. ideo dicit Jo. in cano. sua qd vidim. testamur. Scdo quātū ad affectuā volūtātē cū seq. et venim. adorare eū. Adorare enīz p'inz ad volūtātē: iō dī cū in ps. Adorabim. in loco vbi steterūt pedes eius. i. affectiones etc. Alr potest dī cū q. pfectio istoz regū seu magoz vel eoz rñ sanctitas dupliciter declaraf. Primo quantum ad virtutes vere sapientie: que est nobilissima inter intellectuāles iuxta illud xpi bñ ocl. q. videt q. vos videt. Cum p'mittitur. Vidimus stellā. Stel la ista fuit veritatis magistra etc. Secundo quantum ad virtutem deuote latrie que est perfectissima inter morales. Cum sequitur. Venimus ado. eum. Sicut enīz adorari est pueri idolatri. Sic adora. reſecum est deuota latria. iō. dī ps. Dñm deū tuū adorabis illi soli serues. N. igit pñs solēntas sub noie stelle ē introdu cia. Ideo circa illam stellam sunt plura mysteria pertractanda. Quorum. Primo. Mūm. Mūm. ē. Quale fuit istius stelle natura. Vnde sciendū ē q. in quolibet artificio ad naturā eius cognoscendam inquiris de de quadruplici causa. Ita hic. Et. Primo de cōnaturali. Et aut q. licz deus eam creare de nihilo potuerit. sicut aiām. tñ formauit eā de aliqua portio re seruata de illa nubecula lucida. de qua in principio formauit ceteras stellas. vt notatur. 2. mīaz. vt pñtem originem cū ceteris hiet. Inquiritur s. Scdo de cā for mali. De qua dī a qbusdā q. nō fuit. re

sta stella. sed similitudine tñ: contra quos. b. Beg. in mor. dicit q. signa fidei nfe sūt verissima: ideo veritas sūma per signa ficticia monstrari nō dī. et iō hūit verā formā stelle. 13. f3 Aug. fuerit ceteris pulchrior. Ingritur et Tercio de cā efficiente de qua dñt aliqui q. mysterio angeloz fuerit formata. Contra quos Aug. super gen. ptra manicheos offit q. corpora celestia nō potuerunt formari vntute angelica a pñ. et marime in significando xpi natiuitatē nñi ab ipso dō et iō istā sic vt alias solus deus suis manib. formauit. 4. de cā finali. Et dī q. fuit confirmatio fidei nfe vt dī xpi incarnatōe testioniū phiberet creature supellectes et angeli et stelle. sic factum fuit in passione etc. creature celestes et terrestres testimoniū perhibuerūt. quia sol terra lapides. s'm. b. Beg. vñ dī ipso p. testificati sunt angeli. 2. celi 3. pater 4. demones 5. vñ 6. mare 7. terra 8. sol 9. resurgētes. lo. hic in carne viuentes. i. apli. Sed qd finaliter scñ fuerit de ista stella. Dicendum q. epleto mysterio fuit adnihilata. Sed quia de hoc enim non inuenitur de aliqua creatura incorruptibili aut materia de qua fuerit facta talis resolutio fuisset res insolita. ideo dī cū aliqui q. alicubi sit reseruata. sicut dicitur de signis passionis xpi. Ista stella fuit pulchrior et illustrior ceteris stellis celi s'm Aug. et fuit de ipsa prophetatum in numeris. di. Balaam Dicitur stella ex iacob et confurget virga ex israel. i. xps pfiguratus p. ipsas. et pcutiet duces moab. id est principes infernales etc. Secundo. Ad ysterium est Que fuit ista stelle figura. Et dicitur q. ista stella figurauit istam stellam marisque descenderat in uel lere. que de seipsa dicit. Ego sum stella splendida et matutina. Intelligentum est q. christus per istam stellam dī ctur stella matutina quadruplici ratione. Primo q. ista stella est omnium stellarum splendidissima. ideo vocatur nomine luciferi primi angeli qui fuit clarior omnibus aliis s'm Jf. Ita anima xpi fuit omnium preclarissima et summa sapien

tia vltra omnem rationalem creaturam illustrata. s'm Aug. super 2da. etc.

Secundo quia ista stella est ardentissima. et ideo dicitur venus. quia incentiuus amoris quemadmodum xps dilexit nos. et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. vt ait pe. dicente domino. 2da. rem charitatem nemo habet etc. Tercio. quia ista stella est humidissima ad influendum humores beniuolos. s'm astrologos. Sic anima xpi fuit humilissima. vt patuit in cruce. et misericordissima. nō pro sua morte. sed pro nostra humanitate sanguinem suum fudit s'm apostolum vnde dicebat iudeis. Ad misericordiam volo et non sacrificium etc. Quarto quia ista stella est omnium stellarum maxima: vt patet ad sensum. Ita et anima xpi est maior anima que vñquā fuerit creata. quia s'm Aug. in substantiis spiritibus ista est maior que est melior. sed anima xpi est omnium animarum preciosissima. vt dicitur terno sententiarum ergo etc. Ista autem stella matutina fuit similitudo stelle q. apparuit magis. vt habet ex dictis beati Aug. Et ideo ipsa bene figurabat christum qui fuit quasi stella matutina in medio nebule: dum eius anima fuit circumuoluta mortali corpore. de qua eccli. 5. Tertium mysterium est. Quāta fuit istius stelle refulgentia. Dicitur autem q. eius refulgentia quadrupliciter declaratur. Primo quidem ex excellentia singulari: quia quanto visibile est excellentius tanto oculis infirmis est inuisibile. Et sicut se habet oculus noctue ad lucem solis etc. propterea oculi nostri nō possunt attingere ad lucem diuinitatis. Ista autem stella fuit ita splendida. vt ab oculis infidelium videri non posset. sed solum magis fidelibus apparebat vt p. 1. euangelio. Secundo ex illuminatione naturali. q. sicut sol iste illuminat sensum non tamen intellectum qui est ipso sensu lucidior in natura. Ista autem stella non solum illuminauit sensum regum. sed etiam intellectum dum eis natiuitatis reuelauit sacramentum etcetera.

3^m my

f

Tertio ex manifestatione obiectali: quia lux tanto est maior: quanto manifestat plura ad maiorem distantiam sol. n. si nisi prout manifestat: lux antea istius stelle magis manifestabat remota. quia existentibus in oriente ostendebat ea que fiebant circa medium mundi. ideo est clarior sole etc.

Quarto ex remotione ipsius locali. quia corpus quanto magis remotum et illuare non desinit tanto est magis luminosum ista patet ad sensum. Ista autem stella nunc a nobis remota illuminare non desinit: quia inter cetera miracula uobis ostensa. fide preclarissima in mentibus nostris confirmat. Ista est illa stella que propter miras claritatem oculis herodis crececauit. et iudeorum: ut de ipsa dicit illud sapientia.

4. my
ne.

7. quia super omnem stellam dispositionem lucis comparata inuenitur prior. Quartum mysterium est. Qualis fuit ista stella in fluxu. Et de quatuor sunt modi stellarum distinctorum. secundum influentiam benivolam. Quorum. Quedam influunt ad damnum sciam. sicut mercurius facit homines esse studiosos secundum tholomeum. Quedam ad dandum letitiam ut iuppiter. qui de planeta benivolus in calore et humore temperatus etc. Quedam ad dandum magnitudinem. sicut Mars. qui de animare milites ad victoriam. unde prelia dicunt martis etc. Quedam ad dandum tristitiam. sicut Saturnus dicitur malivolus.

B

Ista autem stella habuit quadruplicem influentiam. 1. primo dedit istis regibus magnam sapientiam facies eos studiosos ad querendum et inueniendum. qui est sapia dei patris. ideo nisi habuissent sapientiam supernaturaliter reuelantem non intellexissent signum quod videbant. Secundo dedit eis magnam letitiam. quia videntes stellam post exitum ciuitatis gaudi sunt gaudio magno valde. Tertio dedit eis magnam animositatem. quia non timentes mortis periculum confitebantur regem iudeorum coram herode parvulum natum. dicentes ubi est. qui natus est rex iudeorum etc. Quarto dedit iudeis magnam tristitiam. quia videntes apparitionem istius stelle. herodes tur-

batus est. et omnis familia eius illo. unde de buissent suum letari sicut patres eorum. qui de sola spe sume gaudebant. vnde sicut Christus fuit signus in resurrectionem multorum bonorum et in ruinam multorum malorum ut ait Simeon: ista stella ista fuit in gaudium bonorum. et in tristitiam malorum. Ideo de ista stella impletur illud sapientia. super omnem dispositionem stellarum inuenitur prior. non secundum durationem. sed secundum perfectionem. luci comparata. Sed qualiter ista stella cuius esset corporalis potuit illos spirituales in luxu carere. De qua non per se sed tanquam instrumentum diuine potentie quod ad modum ignis in ferri: ut instrumentum diuine iusticie affligit demones et damnatos. Et per aqua instrumentum baptismi efficit gratiam quam figurat ut instrumentum diuine clementie etcetera.

Quintum mysterium est. Qualis fuit eius motus. Et de quo in eius motu quatuor notabilia considerantur. Primo est.

5. my.

Aduentus singularitas. quia cum nullum in animatum mouetur a seipso oportuit quod moueretur a deo vel ab angelo. Deus autem secundum Augustinum de trinitate. tales motus facit mediantibus angelis. ideo huic assignatus fuit vnus angelus. sicut toti celo deputatur. Et creditur quod sanctus gabriel fuerit. quia ille fuit minister et nuncius sacramentorum ad incarnationem pertinentium ut habetur ex Luca. Secundum est. Aduentus velocitas. quia in 13. diebus suum cursum per fecit citius quam aliqua alia. Sed querit Augustinus quomodo ita cito potuit de tam longinquo magos perducere ad Christum in tam breui tempore. Et dicunt quidam quod prius apparuit quod Christus fuerit natus. sed hoc non videtur secundum Augustinum quando viderunt stellam in oriente intellexerunt regem natum. 36. diebus quod habuerunt oromedarios ita veloces. Aut quod stelle virtute ita cito irent sicut ipsa. Tertium motus perpendicularitas. quia sicut ceterae stelle nouent circulariter. sic ista perpendiculariter. quia non in orbe. sed in aere et motus omnis rectus videtur omni obliquo nobilior. quia vniuersum istum motum de quibus filius in via istius mundi errare perpendiculariter iusticie non obliquam iniquitatis se-

quendo stellam sicut magister doctrinam angelicam donec ad Christum perueniat. Quartum est motus diuersitas. quia in primo apparitione mouebatur ab oriente mota in hierusalem dirigendo in partem ab aquilone in meridiem. Ab hierusalem in bethleem ducebat. quia tribus beniamin in qua est hierusalem erat ab aquilone. qui tribus iuda in qua bethleem a meridie: ut habet ioseph etc. Iste cursus ab oriente ad hierusalem designat. processum a bono in melius. et ab aquilone in meridiem de malo in bonum. sed homines magis vadunt de meridie ad aquilonem. id est de vno bono in malum vel de aquilone in occidentem. id est de malo in peius. Ab aquilone panditur omne malum. Iere. De ista stella potest dici quod manebat in ordine et cursu suo ad quem erat ordinata. sicut deus in iudicio. de illis qui contra scissam pugnauerunt. Sextus articulus que sunt istae stelle miracula. Et videtur quod quatuor. Quorum. 1. Primum fuit noua appitio stelle hactenus non visae. quod miraculum est de re insolita secundum Augustinum. maius autem miraculum fuit istud quod in solis statu sub Josue aut in retrocessu sub Ezechia. quia ista per angelos monentes istud non nisi per deum. Secundum miraculum fuit ignota occultatio. quando latuit in hierusalem quia nullum corpus illuminosum potest se manifestare et occultare nisi ex opere gratie in nostro emisserio. sicut ista. Tertium miraculum fuit fixa statio: quia nullum corpus celeste potest quiescere exceptis polis et illi etiam mouentur dum reuoluntur ista autem sterilitate superba ubi erat puer. Quartum miraculum fuit dispositio septerna. si vlla enim stella quicunque visis septem dispositio est Ista autem non postea fuit visa. Ideo regressu non per stellam. sed per angelum ut ibidem videtur. fuerit directi. ideo sicut prius stelle sunt date in signa naturalia. sic ista insigni supernaturali est quod est miraculum etc. Septimus articulus est. Que sunt istae stelle priuilegia. et inueniuntur quatuor. Quorum. Primum est quod ista stella potuit liberum arbitrium determinare

6. art.

quod non potest aliud corpus celeste. quia secundum beatum Augustinum de ciuitate dei. Voluntas nostra est libera et nulli creature obnoxia subiecta. Ista autem voces magorum determinauit ad querendum Christum. sed qualiter hoc potuit. De quo sicut verba in sacramento altaris et de uina distributione non ex propria. sic hic.

Secundum priuilegium est. quod puer paruus in ipsa appuit secundum Eraso. Tertium quod secundum eundem crucifixus in ipsa formatus fuit ut magis non solum incarnationis. sed etiam passionis facta reuellerentur. que omnia sunt necessaria ad salutem. Quartum quod ista stella occasum nesciuit occidentem. sicut omnes alie ad declarandum quod fides quam denunciat non quod pueniet ad occidentem nec nouum testamentum quod inchoabat. iuxta promissum dei in euangelio. Noui sequitur et eterni testamenti. Ideo de ista stella potest dici illud sapientia. Quasi stella matutina in medio nebule. id est solis. ita que fulget in prout ecclesia. sed magis fulgebit in partem. Ad quam nos perducatur post hanc vitam puer Iesus mater de virgine natus maria Amen.

In octava epiphantie domini nostri Iesu Christi. Sermo primus.

Enit Iesus nazareth Galilee et baptizatus est a Joanne in fordone etc. Ad Marc. 1. 9. Quia

dominus noster Iesus Christus baptizatus in seipso suscepit dignatus est. ideo ad declarandas istius diei solennitates de die epiphania domini convenienter assumitur verbum illud.

In quo quidem verbo persona domini nostri Iesu Christi dupliciter extollitur. Et.

Primo quidem quantum ad mysterium sue generationis. Cum premititur. Venit Iesus ana galili. Ista enim est ciuitas ubi Christus fuit genitus. secundum carnem prebente virgine consensum: ut dicitur Luc. 2. ubi etiam fuit educatus usque ad 30. annos. vel circa donec venit ad baptismum: ut habetur Luc. 2. 23. Secundo introducit persona domini nostri Iesu Christi extollenda quantum ad mysterium sue regenerationis

7. art.

Eum sequitur. Et baptizatus ē a Joanne in iordane. Sicut enim in die natalis fuit natus hominibus, ita fuit hodie renatus sacramentis, ut Aug. in sermone hoc dicno testatur. Circa primum mysterium sue generationis. Lij. d. Venit se sua. Et intelligendum quod ipse dñs in sacra scriptura inuenitur cognominatus a quadruplici ciuitate. scilicet. Primo a ciuitate syon, quia ibi progenitus. Syon erat ciuitas iherosolymorum, ubi nascebant reges qui fuerunt christi progenitores: ut huiusmodi ad ar. p. nascebantur. unde ps. Aliquid syon dicit homo. et homo natus est in ea. et ipse sum. et aliter: ibi enim dicitur ipse natus. quod ibi progenitus. sicut rex apulie dicitur frater. quod ab antiquo progenitus ē de ista stirpe regia.

Secundo a ciuitate nazareth. quod ibi fuit educatus. Eum enim rediret ioseph de egypto propter timorem archelai regis iuda habitauit in nazareth. ut impleatur quod dictum fuerat per prophetas de christo. quoniam nazarenus vocabitur. Mat. ij. c. Tertio a ciuitate bethleem. quod ibi natus ē. ut habetur Luc. ij. c. Sicut enim michi. s. prophetatum fuerat. ubi dicit. Et tu bethleem es parua es in milibus iuda. ex te enim egredietur qui sit dñator in israel. et egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Quarto a ciuitate hierusalem. quod ibi fuit sepultus quemadmodum dicit beatus petrus de roma. unde ysa. d. Surge illuminare hierusalem. quod velum. et gloria dñi super te or. et sequitur super te orietur dñs et gloria eius in te videbitur. Istas enim quatuor ciuitates debent esse spiritualiter incolae. omnes christiani et maxime clerici qui sunt de sorte christi.

Primo enim debent habitare in ciuitate syon. per virtutem puritatis et castitatis. Syon enim interpretatur speculum in quo sunt species rerum sensibilium appaerant. tamen ipsum non colinquinant. Sic anima electa que naturaliter est ad modum speculi repulsa rerum sensibilium imaginibus non debent ipsam inficere. facere enim debent consilium. Hieronymus in quadam epistola ad eustochium. sic dicit. quod impossibile est in anima hominis non incidere cogitationem ille laudatur ille predicatur beatus qui ut statim ceperit cogitare inter se cogitatus. et aliter eos ad petram. Sed propter dolor. quia filii syon scilicet reputati sunt in vasa testea. opus manuum figulit. 4. Secundo debent habitare in nazareth. per virtutem deuotionis et sancti moris. Nazareth enim interpretatur sanctificatio. Ista autem virtus sanctificationis debet vigere in clericis proprie. sicut virtus fortitudinis in militibus. quia sicut milites sunt ad defensionem rei publice instituti. Sic clerici ad cultum diuinarum rerum sunt mancipati. Et ideo in genere. scilicet. militum est ignominiosus miles pauidus. sic in genere clericorum est clericus in deuotus monstruosus. Tertio debent habitare in ciuitate bethleem per virtutem pietatis et misericordie. bethleem enim interpretatur domus panis. talis debet esse domus clericus. debet enim esse. scilicet. domus pauperum quod bona clericorum sunt bona pauperum. unde dicitur Malachie 3. Infer omnem decimationem in horum meum ut sit cibus in domo mea. et pabate me super hoc dicit dominus. si non aperueris vobis catharas celi. et effuderis vobis benedictionem usque ad habundantiam. Iustum autem cibum pro pauperibus procurabat quidam sanctus vir qui dicebat. quod prolegetur ad venis ministrabat omnem decimationem tob. 2. capi.

Quarto debent habitare in ciuitate hierusalem per virtutem pacis et concordie. hierusalem enim interpretatur visio pacis. Ista virtutem debent singulariter clerici colere. Dum sunt in studio constituti. Nam in malinolam animam non introibit sapientia. sap. p. c. Ista virtus pacis est multum amabilis propter quatuor causas. Et. Primo quod est a cunctis mortalibus desiderata ut patet per Augustinum. 18. de ciuitate dei. unde beatus dicitur. 13. quod vera pax est cunctis optata mortalibus.

Secundo quod fuit ab angelis super mundum euangelizata. scilicet. in christi ortu. ut habetur Luc. ij. ubi dicit. Gloria in excelsis deo. et in

ter. pat. 22. Tertio quod fuit apostolis a christo ita care commendata. ut in fine. antequam moreretur. et post resurrectionem. quando eis mater apparuit. ut patet ioh. 20. Quarto quod in patria est feliciter remunerata. deo. Mat. 5. beati pacifici. quoniam filii dei vocabuntur. Circa uero mysterium 2. regnitionis quod notat cum seque baptizatus ē. scilicet. isti scilicet circa factum baptismi. Sunt multi articuli declarandi. Et. Primus articulus est. Quid est baptismus. Et dicitur quod est remedium contra originalem peccatum lapsum. Sicut penitentia per tabulam est post naufragium. ut habetur de regulis. theodori. regula. 23. Intelligendum est tamen quod quatuor requiruntur ad integritatem baptismi. que in principio cuiuslibet operis requiruntur. scilicet. Primo. Causa efficiens que personaliter sit distincta a baptizato: quod si eum nulla res potest gignere seipsum: ut docet Augustinus. 1. de trinitate. Ita nec regere. Et ideo nulla persona potest baptizare seipsum. ut notatur in quarto sententiarum. di. 3. 2. Secundo. Causa finalis. scilicet. ut intendat facere. quod facit ecclesia. Et ideo habens istam intentionem baptizat quantumvis sit hereticus vel paganus. ut habetur de consecratione. di. quarta. ubi dicitur quod siue hereticus siue scismaticus et quantumvis facinorosus baptismus in trinitatis nomine conferre potest. Tertio. Causa materialis. que est aqua naturalis. sicut in sacramento eucharistie panis et vinum. unde dicit Augustinus super iohannem. quod accedit verbum ad elementum. et fit sacramentum. Detrahe in quid verbum. et quid est aqua nisi aqua. Quarto. Causa formalis. que est. Ego te baptizo in nomine patris et filii et spiritus sancti. Ista forma fuit a christo tradita. Mat. 28. ultimo. quando dixit discipulis. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. De quo quod est factum inducit illud pronomen apostoli epiphanius. ubi dicitur. vna fides vnum baptismum. 22.

p. arti.

E

2. arti.

Secundus articulus est. Quot sunt baptismum genera. Et dicitur quod quatuor. Quorum. Primus est. Baptismus fluminis animam in sciens. sicut fuit ba-

ptismus Jo. de quo dicitur Mat. 3. quod populus baptizabatur a Joanne in iordanis fluuio. Iste autem baptismus dicitur animam tinctum: quod de se gratias non conferbat. ut notatur. iij. d. 3. 2. Secundus est. Baptismus flaminis seu fluminis animam efficiens. sicut baptismus institutus a christo de quo habetur Mat. 28. ultimo. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. et iste baptismus confert gratiam: ut patet de privilegiis cetera. Tertius est. Baptismus flaminis animam sanctificans. de quo habetur Luc. 3. c. ubi iohannes loquens de christo dicebat ipse baptizabit vos in spiritu sancto et igne.

Quartus est. Baptismus sanguinis animam renouans. quando quis moritur pro fide. de quo loquitur saluator. Luc. 22. ubi baptus habeo baptizari. et coactor usque quod perficiatur. quod passionem desiderabat. solus autem baptismus fluminis. animam perficiens dicitur sacramentum. ut habetur. iij. d. p. 2. Tertius articulus est. Quare baptismus fluminis ad cetera baptismum copatur. Circa quod articulus premitur dicitur. Quare. Prima est. quod baptus christi comparatur ad baptismum iohannis. sicut ad illud quod euacuatur. quod aduenit te christi baptismate. baptus iohannis cessauit. ut habetur act. 19. c. quoniam paulus baptizatus fuit post baptismum iohannis. Secunda est. quod baptismus fluminis comparatur ad baptismum sanguinis. sicut ad illud. quod necessarium non peccat. quod qui per fide moritur: quis non fuerit baptizatus saluator. ut habetur ex eplum dicitur emerit. dicit agnetis. collectanea. Ad autem si baptus saluator passio suscepta pro christo induit. Aug. i. iij. iniaz. d. iij. Sed baptus qui solus est factus ad baptismum flaminis quadrupliciter copatur. Et. 2. quod baptus fluminis predestinatus baptismum flaminis. sicut quoniam si factus accedit ad baptismum et postea de fictione conteritur. tunc enim recipit gratiam spiritus sancti. et non in baptismum. ut notatur. quarto. f. Quandoque baptismus flaminis predestinatus. quod si quis baptismum flaminis non potest consequi quocumque eum impeditur sufficit ei sola contritio et regula

3

3. arti.

2

beati Eypiani que ponitur in .4. f. d. 4. vnde discipuli quibus predicauit Ihesus acq. r. prius acceperunt spm sanctus qz essent baptizati rē. Qñqz bap⁹ flammis cōcomitatur. r istud est de cōi lege nisi quis ponat obicem. sicut paruit in baptizatis a paulo acq. r. qui cū baptismate receperunt spm sanctum vt docetur ibi dem. Qñqz bap⁹ flammis non precedit nec cōcomitatur. nec sequitur. sicut in illo. qui cum fictione sua moritur. sicut habet de simone mago: qui fuit baptizatus acq. r. sed tamen fuit primo fictus. Quartus articulus ē. Quis istoz baptismatū ē efficacior ad ablucendum animaz. Et dicit qz ista quatuor baptismata sunt in quaduplici gradu in habitudine ad animā. Est enim. Primus quidam bap⁹ q nullam delet culpam. nec penam. sicut baptismus i. o. quando erat. nec peccata dimittebat. nec grām conferebat. vt habet in .4. f. d. 2. Secundo quidaz delet. s. non penam. sicut bap⁹ flammis. qz ille cōcomitatur oia sacra noue legis in qbus constat conferri grām spūs sancti r tamē in sacro pñe non remittitur pena. ideo i. ponitur: vt p3 per Hieronymum r habetur de pñe. d. p. c. Adensuram.

Terzio quidam delet culpam r penā quo ad preterita. sicut bap⁹ flammis. vnde dicit Amb⁹ super epistolam ad ro. q. p. solam fidē sine gemitu omnia in baptis mo condonantur. r habetur de conse. d. 4. c. sine pñe. Quarto quidam delet penam r culpam non solum quo ad preterita. sed etiaz quo ad futura. sicut bap⁹ sanguis. vnde talis baptizatus vnqz culpam nec penam exsoluit. Vnde dicit Aug. de vnico baptismo q. qui in ecclesia sanguinem fundunt. vitam eternam etiā sine baptismate accipiūt. In tali at bap⁹ omnia sacra complectuntur. vt dicit .4. f. d. quarta. De isto bap⁹ locutus fuit xps iacobō r iohanni. qui tunc dixit eis baptis mo. quo ego baptizo baptizabimini rē. Quintus articulus ē. Si anima nra potest sine baptismato abluā sordibz suis Et dicit qz cum anima nra cōtinet per sacra

mentum pñe a sordibus ablucit. tamē qz bap⁹ flammis ipm sacm semper debet cōcomitari sicut r cetera sacramenta ecclesie. ideo sine bap⁹ flammis. non fit remissio peccatorum saltem mortalium quantum ad culpam. sed quantum ad penā. oīusculi culpa in flammis baptismate. vbi sunt quatuor remedia requirenda. Quorū primum ē. Effusio lacrymarū in animi cōpūctōe. cum quis recordatur de peccatis suis. d. cum propheta recedite a me amare flebo rē. Secundum ē. Adembroz attenuatio in corpis mortificatione. sicut dicit ps. posui vestimētū meū cilicium r cinerē tanqz panem manducabam. Tertium ē. elemosynarū largitio. in mie prosecutione. qz sicut aqua exstinguit ignē. ita elemosyna peccatum. vnde Luc. xi. date elemosynam. r ecce omnia munda sunt vobis. Quartum ē. Ipecum multiplicatio in deuota oratōe sicut adops multiplicatō pces ad dñm meruit veniā pro totius ppli scelere. vt habetur c. 33. c. Iper ista quatuor remedia fuerūt liberati in sacra scriptura quatuor magni reges. Quorū primus fuit. Dauid q diu sicut. d. mihi fuerunt lacryme mee panes die ac nocte. Et iterum lauabo p singulas noctes lectum meum. Et iō fuit ei dictum translatum ē peccatum tuum.

Secundus fuit. Achab qui post multa peccata operuit cilicio carnem suam. r ieiunauit ac dormiuit i sacco ambulauit qz demisso capite. r sic fuit misericordiam consecutus. vt habetur .3. rē. 22. capitulo.

Tertius fuit. Nabochodonosor. Qui dictum fuit per prophetā consilium meū tibi placeat. o. rē. peccata tua elemosynis reddime. r iniquitates tuas in misericordiis pauperum. d. an. 4. r sic fuit misericordiam consecutus. Quartus fuit. Sedechias rex qui orauit ad dñm oratione deuotissima. q. oīo in fine sō pñe. i. o. tinetur r sic fuit misericordiam consecutus. Cum tamen esset peccator omnium peccatorum maximus rē. Septus articulus ē. Qñqz sacramentum baptismi fuit institutum. Et dicit qz inuenitur baptismi

sacramentum. In quatuor tpa varie prolutum. Et. Primo fuit institutus quasi sub rōne preambuli qñ. i. iohannes cepit predicare baptismum pñe. vt habetur in Mat. r iste quidem baptismus non fuit nisi quoddā preambulum ad baptismum xpi. vt habetur. iij. f. d. ij. Secundo fuit institutus quasi in rōne mysterij quādo. i. xps fuit baptizatus: vt hētur Luc. 3. qz tunc contulit aqz virtutem regniatiuam sanctificans eas. cum tactu sue mundissime carnis: vt dicit Amb⁹ rē. Tertio fuit institutus in rōne quasi consilij. i. quando xps misit discipulos suos baptizare Jo. iij. qz expresse baptismus nondum fuerat sub precepto saltem vniuersali dat⁹

Quarto fuit institutus sub modo precepti Mar. vi. quādo xps dixit apostoli. Euntes in mundum vniuersum rē. Et ista fuit vltima institutio. r sic baptism⁹ ante xps iōanis simplr fuit inutilis. qz etiā nulli consultum. In tpe iōanis baptis se fuit meritorius non ex se. sed ex fide. Sed i tpe xpi non solum ex fide. sed ex se. qz verū reputatur fuisse sacramentum. sed non oībus necessarius post ascensionem autem ē necessarius simplr ad salutē. Circūctio rō an xpi pñe fuit euacuata vt nō ēēt necessaria. i. forte utilis qz synagoga nondum erat sepulta. post xpi mortem solum fuit permisa. qz xpi mors euacuauit omnia legalia. Sed post euangelij diuulgationem fuit firmiter phibita. vñ dicit apo⁹ ad Gal. 5. Si circumcidimini xps vt vobis prodest. vnde addit ibi pro baptismate. In xpo enim iesu neqz circūctio aliqd neqz rē. Septimus articulus ē. Vbi istud sacramentum fuit institutum. Dicit qz quatuor euāgelists notant quatuor loca institutionis baptismi. Naz.

Primo bñs Zedarchus notat montem tabor. qz credimus esse iste mons i q fuit dñs trāfiguratus. q est in galilea ad quē misit xps. r. discipulos videre post resurrectionem. ibi enim dixit eis xps. Euntes in mundum rē. Secundo beatus Athanasius notat. Admontē oliueti. qz preceptū baptismi dedit qñ celum ascendit Athanasius.

Ascendit autem a monte oliueti acq. p. Tertio notat beatus Lucas Bethaniam. vnde dicit dñm inde assumptum. Luc. xxiij. r ibi dedit pceptum de baptis mo. ipa enim bethania erat in aliqua parte montis oliueti. vt narrant hystorie. Quarto notat bñs Iohannes ciuitatem hierusalem in qua venit ad xpm Michodemus nocte. quādo dixit ei. nisi quis renatus fuerit ex aqua rē. Intelligendum ē autem q ista quatuor loca huic sacramento conueniunt spūaliter. Et.

Primo Adons tabor: qz sicut fuit ibi xps splendidus factus corporaliter. sic anima fit in baptismō splendida virtualiter per virtutes r dona que ei in unduntur. Secundo Adons oliueti qz sicut xpus inde ascendit in celus sic anima ci⁹ qui moritur in gratia baptismali per peccatum non obnubilata mor volat ad celum. Tertio Bethania qz sicut xps ibi lazarus resuscitauit a mortuis. Sic in baptismō resuscitatur animam peremptam plaga originali. Quarto Hierusalem qz dicitur ciuitas pacis: qz in sacramento isto reconciliatur anima que in ira dei fuerat concepta. ideo dicit apostolus ad Gal. 3. Omnes q in xpo baptizati estis xpm induistis rē. Octauus articulus est. Qui sunt istius sacramenti effectus.

Et dicitur q quatuor. Primus ē character qui imprimitur semper quātūcūqz fiet: vt habetur extra de baptismō r eius effectū. Secundus ē. Fides iustitia. qz cuiusqz nō fiet infundit fides. iij. f. d. 4.

Tertius ē grā que dat puilis p quaz pmeret vitā eternā. vt hētur. iij. f. d. 5. Quartus ē innocētia. qz quicūqz baptizatur purgat tā alabe pcti originalis q actualis. tā venialis q mortalis vt eius aīa sit in tāā innocētia de pñe in quāta fuerit creata aīa ade remissā omni culpa vt hētur. iij. f. d. iij. In quatuor effectus ē hī p ordinem indelebilitate. Et.

Primus effectus ē idelibilis. qz carācter ē signum oīo indelebile. Et in dñatū aut degradatū: aut exēdicatū: aut sceleratū Secundus effectus ē indelebilis. nisi

rubigine heresis. q. nullum aliud pectus mortale fide delere pot. vt notat. 3. p. vbi de fide agitur. Tertius effectus delect p qd. q. peccatu mortale. q. gfa. vltima cum aliquo peccato mortali stare non potest. sicut nec vita cum morte vt ibidem.

Quartus effectus. s. innocentie delect solum p peccatum veniale. q. nullus talis e simpliciter innocens vt habet in pph. tis. Ideo ps istud sacramentum desideras t fign. dicit. Aspice me dñe yfopo r mū dabo t. c. Monus articulus est. Que sunt pūlegia gfe baptismalis. Et d. q. habet quatuor pūlegia vltra gnam aliorum sacramentorum. Et. Primum e.

Anime virginitas. q. post regeneratōem baptismi amissa gfa p peccatum mortale quāvis anima recōdicitur p gnam pntale. tñ nunquā efficitur virgo. q. qñcūq. fuit corrupta. ergo solum cū pma gfa baptismali durat virginitas aie qua amissa nullatenus recuperari potest. Secundum e.

Ad pmanendum facilitas. quia quādiu hō est in gfa baptismali facilliter in bono pseruat. q. sones peccati p baptismum remittitur. qd p peccatuz mortale postea puocatur. p ideo quāto magis p malorum iterationem ab hac gfa elongamur. tam minus ydonei ad pseruandū effimur. Tertium est. Ad resistendū

viuacitas. q. illam armaturā quā maxime hostis fornicat. ex quo enim semel vicit ad ipugnādū inualecit. Et iō dicit beatus Iaco. resiste diabolo r fugiet a vobis. c. Quartū e. Festinata felicitas q. q. in gfa baptismali moriūf a solis venialibus purgant. r slāmam facilliter trāseunt quā apo. ad cor. cōpat slāme light vel sent. aut stipule quasi rapti trāseuntes.

Iste aut tales aie. que in gfa moriūf sunt iste virgines que secuntur agnū quo cūq. ierit. vt hēt in apoc. Et iō q. ralem decorē nullatenus possumus recuperare. eo q. sacm baptismi nō est licitū iterari multū debem. dolere. r ab eius clōgatione cauere. r. Intelligendum est tñ q. Aliqui moriūf in gfa baptismali nō obnubilatam p peccatum venia

le. nec exercitata p actus meritorios. sicut puuli. r ideo hñt remissāz gliaz r nullā penā. Alij in eadē gfa obnubilata r si exercitata moriūf q. ventat peccauerūt r si egerūt opa meritoria r tñ hñt remissāz gliaz r modicā penā. Aliqui in eadē gfa obnubilata r exercitata moriūf q. venialiter peccauerūt r opa exercuerunt. r tales habēt magnā gliaz r modicā penā. Alij in eadē gfa nō obnubilata nec exercitata. q. nec vēialiter peccauerūt. r bona opa fecerūt. post baptismū. Si tñ sūt aliq. i. vita ista beuissima. r tales habebunt magnā gliaz r nullā penā. p qbus dicit balaam. r. 4. nūmeroz moriatur aia mea morte iustoz r siant nouissima mea hozum similia. r.

Decimus articulus e. Que sunt istius in pcessibilis sacramenti insignia. Et dicitur q. sunt quatuor. Et. Primum e. pmitas in pcessibilis. q. ipm est ianua oīum sacozum vt nulluz alioz aliqd proficiat nisi isto pūo. vt notatur. 4. f. d. 4.

Scdm ē vniuersalitas interminabilis q. ē omnibus hoibus r mulieribus cūfscūq. etatis r conditionis cōis. vt habetur. 4. f. circa pncipium. Tertium e. Facilitas in cōfessibilis. q. sine vlla vifficultate istud sacm glz conseq potest rōne materie cōis. i. aque. Et iā in modo facillis. vt habet ibidē. Quartū e. necessitas leuitabilis. q. l. sñ alijs sacris. sine illo tamen nullus saluari pot. vnde of. 10. 3. Nisi quis renatus fuerit r cetera.

Undecimus articulus e. Que sūt istius sacramenti cerimonialia. Df aut q. vbi reperiuntur quatuor cerimonie pncipales. Quarū. Prima e. De immersione trina q. fidem trinitatis designat. vt hēt de cōf. d. 4. c. de trina. r. eodē modo. Aut sit pp triduum sepulture rpi. d. apostolo cōfepulti sumus xpo p baptismū i morte. r. Secda e. De inunctione bina. inungit eim salua r crismate. quozum vtrūq. q. sit in signum. r. tñtis q. daf ptra tñmicā. vt habet de cōf. d. iij. c. postea. r. Tertia e. De additione a materia. q. sal benedictū in os ei. a sacerdote mī

10° ar.

3

11° ar.

K

itur. vbi sapia r incorruptio designatur vt hēt de p. d. 4. c. vt hñc. r. c. sal.

Quarta e. De infuslatōe multiplici qua baptizādus ex sufflat. vt hñs inimi ei ab eo expellat. fm. b. Aug. de symbo. lo r de p. d. 4. c. Ecce sicut noster. Jf aut pmissis cerimonijs induit baptizādus veste cādda in xpiano innocentia designat vt hēt d. p. d. iij. c. post baptismū rē auctoritas rabani r. Duodecimū articulus e. Que sunt istius sacri miracula. Et d. q. in sacra scriptura inueniuntur quatuor. s. miracula baptizata.

Quorū. Primum fuit baptismus xpi i quo fuerūt tria miracula. p. m. fuit ap. tio celi. que designat q. p baptismum tanua celi. p nobis ap. tur r glia pmitit.

Scdm fuit patris ptestatio d. hic est filius meus dilectus. que designat ad optionē. qua glz cū baptizaf in dei filiū adoptatur. r. Tertium fuit Spūs sancti visibilis descensio in spē columbe. que designat q. i omni baptismo debite susceptio mittit inuisibiliter spūs sanctus. De q. bustribus miraculis hēt ad. 22. c. r. ad. 2. c.

Scdm baptismum miraculosum fuit baptismus eunuchi etyopis de quo hēt act. 8. quem cū baptizasset cum philippus spūs rapuit philippum r amplius non vidit cum eunuchus. Et ideo ibat p viam suā gaudens. q. datum fuit sibi intelligere. q. virtus baptismi facit euolare. sicut philippus fuit ab eo miraculose sublat. Tertium fuit pauli apostoli de quo hēt act. 9. vbi d. q. cōfessim ante baptismū. ceciderunt ab oculis eius rāq. squame r visus recepit. q. nullus adultus licite baptizatur. nisi pūs illuminetur. vt p. 3. de cōf. d. iij. c. plurib. r.

Quartus fuit bapt. corneli cēturiōis in quo p miraculum fuit petro osium sacramentum baptismi oibus gentibus esse cōmune. vt habetur act. 11. Et similit habetur idē de paulo. c. 19.

Tertius decimus e. Quare xps fuit baptizatus. Et circa qd assignant quatuor rōes. Prima ratio est. Regulatio legis nature. q. regula iuris naturalis e. vt vñsq. q. fuis in

12° ar.

2

13° ar.13° ar.

alterum statuit. ipe eodē iure vtatur. r iō q. legē baptismi oibus vñm statuit. ipse eadem lege vñ voluit qd decens fuit.

Secunda ratio fuit. Euacuatio legis moysayce. q. ex quo noue legis sacra in se suscepit pūior legis obligationes aboluit. cū nouis statutis supuenientibus vctera piciantur. vt hēt in euangelio. r.

Tertia rō e. Mobilisatio legis euāgēlice. q. si tñ voluit legem moysayce r sy nagogaz quā repudiavit honorare vt cū cūctionem in se suscipere multo magis voluit honorare legem euāgelicā r ecclesiam quā suscepit in sponsam accipiendo baptismum. r.

Quarta rō e. Sanctificatio aque materialis tactu sue mundissime carnis. r istas rōnes assignat ambrosio in octava epiphanie. Istud autē sacramentum fuit figuratum in ve. testamēto d. beato petro in canonica sua. ita c. 3. Qd sicut in diebus noe octo anime salue facte sunt p aquam sic nos fecit baptismus r aqua baptismi.

Ad nobis pcedat xps iesus dei r agniti filius. Am.

De eodem sermo secundus.

Aptizatus iesus confestim descendit de aqua ad. iij. ca.

De fm doctrinam. b. Aug. d. 8. a. reli. vita xpi ita fuit totius pscōnis exēplar. vt nullus possit peccare nisi odiendo qd ipse dilexit. aut diligendo qd ipse odit. Nullus recte agit nisi faciendo q. ipse fecit. monuit aut non faciendo q. ipse prohibuit. Ecce ita vt suo nos exēplo ad statum salutis induceret sacramentum baptismi sine vlla indigentia in seipso recipere voluit. vt prius faceret q. doceret. secundum illud 2. uc. in act. Epit iesus prius facere q. docere. Et secundum b. xpi baptismus dupliciter describitur. Et.

Primo quantum ad baptismi actū transcūntem. quo fuit baptizatus. Secundo quantum ad baptismi fructum cōsequentiē. q. cōfessim ascendit de aqua. r.

Mon q' p'p's ex suo baptisimale aliquem fructu nouu sibi p'cipet. sed q' ascensu eius p'figurabat eleuationem qua eleuat anima nostra in sacramento baptisimi a statu infime culpe mortalis ad statum p'celle g'ie & vite sup'naturalis. Ista at ascensio fuit figurata p' illam qua ascenderunt filij israel de egypto tenebroso designate statum culpe ad desertum in quo signat status g'ie. Tum q' ibi diuina maiestas fuit reuelata. T' si q' fuit ibi lex data. T' si q' ibi diuinitas adorata. Tum q' esca angelorum cōcata iuxta illud psalmus p' nem angelorum mādauit homo. De ista ascensione h'etur osee. 2°. Circa istam mām. De xpi baptisimale. Cuius hodie memoria agitur sunt plures articuli p' a cādī. Quorum. Primus articulus ē Quid ē baptisimus in g'ali. Et d' q' baptisimus ē sacm noue legis. p' scificans animā. Qd at sit sacm p'z. q' vt ait Hugo de sacris. q' est inuisibilis g'ie visibilis forma. Sed q' sit sacm noue legis p'z. q' fuit a xpo institutus. v' h'etur in adar. si cut circumcisio in ve. testamēto fuerat colla tāquā remedium contra originale peccatuz. Sic & baptisimus in no. testamēto.

Qd at sit p'mo scificans alaz p'z. q' cetera sacra sunt ordie effectuali ipo baptisimale posteriora. Ideo d' ianua sacrorum quia nō nisi p' ipm intrari potest ad alia ideo dicit dñs in ioāne. Qui non intrat p' hostiuz rē. Ista illa porta quā vidit ezechielis ad orientez positā p' quā intrabāt ad templum; p' hoc sacramentum quilibet intrat templū ecclesie militantis. de quo ait apostolus eph. iij. vnus d' v'ia fides vnus baptisima. Secundus articulus ē. Que sunt illa que requiruntur ad baptisimū. Et d' q' sunt quatuor que s' re in p'cedenti s'mone in p' articulo rē.

Tertius articulus ē. Que sunt baptisimi species. Et ponuntur a sanctis quatuor species. Et scilicet.

- 1° Primus ē baptisimus fluminis.
- 2° Secundus ē baptisimus flaminis.
- 3° Tertius ē baptisimus sanguinis.
- 4° Quartus ē baptisimus luminis.

De baptisimo fluminis d' adar. vlt°. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit. De baptisimo flaminis d' ioāne baptista in adar. iste at baptizabit vos spūs cto. De baptisimo sanguinis loquitur xps in Luc. baptisimo habeo baptizari & coartor rē. De baptisimo luminis loquitur. b. pe. i. acc. d. q' dñs fide purgavit corda g'ntiū. si cut missio spūs sancti. que fit p' infusionē.

Sed p'mus baptisimus. s. fluminis habet rōnem sacramenti. q' designat ablu-tionem anime a peccato. vnde sacramentum dicitur sacre rei signum. Baptisimus autem sanguinis habet rationem meriti. q' in ipo consistit actus fortitudinis. Baptisimus autem flaminis habet rōnem p'remij. q' p' actum contritionis meretur q's charitatem sicut meritum contritionis. Sed baptisimus luminis q' est in fide habet rōnem mysterij. q' est p'signatio visio-nis que est in patria di. b. Aug. de tri. q' contemplatio est merces fidei rē. Quar-tus articulus ē. que sunt baptisimi beneficia. Et inueniuntur quatuor gradus. p'm quos sunt. iij. g'ia baptisimi.

Primū beneficiū ē. beati luminis. q' purgat animā ab infidelitate & constituit eam i' x'itate. ideo d' io. hic venit in testimoniu. s. Joannes baptista vt omnes crederēt in xpm. Secundum beneficiū ē baptisimi flaminis quod non solum liberat ab infidelitate sed etiā a culpa quāuis nō a pena & constituit in g'ra. Ideo dñs i' ioāne. Qui credidit in me flumina de v'it'e eius fluent aque vite. g'lie v'itificantis quod dicit de baptisimale flaminis vt ibidem h'etur. Tertium beneficiū ē baptisimi luminis. q' non solum liberat a culpa. sed et a pena. & ponit i' g'ra. vnde morientes mox baptizati statim euolant. vnde dicit. b. pet' in acc. baptizetur vnusquisq' nostrum in remissionem peccatorum. Quartum beneficiū baptisimi sanguinis q' ē quadruplex. q' liberat a culpa & a pena. & statuit in consummata g'lia & dat aureolā vltra omnia alia. De quo loquitur xps in adar. di. Jac. & Joā. baptisimo quo ego rē. Intelligenduz

Est q' in no. te. t' b'is apti sunt celi. s. qñ xps fuit baptizatus. Et qñ sc'p'p'a. fuit lapidatus. vt datur intelligi q' baptizati flumine & sanguine statim euolant rē.

5° art. Quintus articulus ē. que sunt baptisimi p'iuilegia. Et dicuntur esse quatuor regre ea in p'cedenti s'mone i' articulo. r.

6° art. Sextus articulus ē. Que sunt baptisimi insignia. Et dicuntur ēē quatuor. Q. i. s.

Primū ē. L'acteris i' m'p'io quod ē signum indelebile. quo discernim' gl'z baptizatus a non baptizato. de q' signo loquitur io. in apoc. di. quod cōmittantes xpm h'ebant nomen eius. & nomen patris eius scriptum in frontibus rē. Scdm insigne ē hominis veteris renouatio designata p' lotionem ideo dicit paulus. q' p' baptismum configurati sumus. vt in nouitate vite ambulemus. Tertium est xpi resurrectio. Ideo fit trina immersio propter triduum mortis xpi. vnde apostolus ad col. cum sepulti sumus p' baptismum in morte xpi. vt sicut resurrexit. sic & nos i' nouitate vite ambulemus rē. Quartum ē ve. testamēti p'figuratio istud cū sacramentum fuit p'figuratum in nube & i' mari sicut illa nubes direxit filios istius de die. Sic & baptisimus in no. te. dirigit ad terram viucentium. & sicut iste ignis in v'et'e. testamēto de nocte. Sic lex ignea euāgelij in no. testamento. vt ait adoy ses de qua nube habetur in exo. rē.

7° art. Septimus articulus est. Que sunt baptisimi mirabilia. Dicit q' sunt quinqz. Quorum. Primū ē. Celi apertio q' celi apti sunt super xpm. vt p'z in adar. & adar. Secundum ē. Spūs sancti visibilis missio. q' tunc columna descendit. Tertium ē. Patris protestatio. quia vox patris audita est. ibi. rē. Quartū ē. Oculorum apertio. vt patuit in apertioe oculorum pauli in actibus. Quintū ē. Spūs sancti inuisibilis largitio. vt quando baptizati fuerunt discipuli a paulo in actibus. At p'mum datur intelligi. q' apit ianuam celestis regni. Per secundum q' spūs sanctus descendit in aquam. Per tertium q' deus pater mittit filium

suum ad intelligēdū. vt d'cat h'ic est filius meus dilectus. Per quartū q' spūs sanctus mittit ad affectū. Per quintū q' tunc datur domū fidei v'itae non sit ceca rē.

Octauus articulus ē. quare istud sacramentum fuit institutū. Dicitur q' fuit institutum quadruplici rōne s' re in p'cedenti s'mone in articulo. 6°. Notus articulus ē. quare xps fuit baptizatus. Et assignantur quatuor rōnes quas s' re in p'cedenti s'mone in articulo. i. z. vbi ple-ne inuenies rē.

Decimus articulus ē. quo baptismus xps fuit baptizatus. Et dicitur q' fuit baptizatus quadruplici baptisimo. Et. Primo baptismis. Luminis q' in p'mo istati fuit conceptionis ant. ma ista beatissima fuit beatitudie illustrata. & sup'posita iter v'itae lucē. q' illuminat omnem hominem veni. in hunc mundum. Secundo baptismis flaminis: q' ipius anima felix fuit spūs sancto repleta quātum q'otuit. ideo fuit pphetatum de eo in ys. Spūs domini super me rē.

Tertio baptismis fluminis in iordane Sed in qua forma dubiū est. q' non videbatur ei competere forma ioānis. sed nec forma sui q' in noie p'prio baptizaretur.

Quarto baptismis. Sanguinis in p'sione. ideo fuit de hoc pphetatum in ys. q's ē iste de edon i'nticis vestibus rē. Et in apoc. di q' erat vestitus veste sanguinea aspersa rē. Undecimus articulus est.

qualiter debemus nos baptizare quottidie. Et dico q' quadruplici baptismis. q' die. Et dico q' quadruplici baptismis. q' die. Et dico q' quadruplici baptismis. q' die.

Primo baptismis luminis vt nō terrena. sed celestia intellectus. nosse consideret & ea que sunt fidei firmissime credat. vt per istud baptizatus resurgat ad infidelitatem ad vitas qua fidelis viuunt de qua dicit apostolus q' iustus q' fide viuunt rē. q' sū fide impossibile ē placere deo vt ipse dicit ad hebre. Et idem in interiorē hominem habitare xpm rē. Sed pro dolor hodie in multis v' fides annullata. q' ita parū de celestib' curat ac si ea esse non credant. q' p'z. q' fides ex opibus pbatut vt ait Jac. in canonica sua. vnde dñs p' ezechielem increduli & subuersores rē.

p' art.

2° art.

3° art.

B

8° art.

9° art.

10° art.

S

11° art.

B

4° art.

E

7° art.

E

6° art.

Secundo baptismo flammis. ut non
tpalia sed eterna diligamus. q. p. baptis-
mum cū xpo resurreximus. id dicit apo.
Si conuerseritis cū xpo etc. Ita aut tpa-
lia tñ sūt appetēda. q. n. sūt bona nisi fm
qd. modo alio. in canonica sua. Si qs dili-
git mundū charitas pa. nō ē in eo. S3
hoies mundi plus diligunt tpaia q. eter-
na q. sūt uisibilia. ideo dicit xps de spūsa
cto loquēs de iōāne quē mūdus non pōt
capere. q. nō uidet eum pp. sensualitatem
quā seq. vñ n. audīt uocē dñi dī. p. m.
querite regnū dei etc. Tertio baptismo
fluminis non sacrali q. istud nō ē itera-
bile. sed baptismo pñali lachrymar. plu-
uio. qñ intus cogitamus pctā nostra qui-
bus decem offendimus nos ipsos cūm
celum amittimus infernum meremur. et
tunc cum dolore affluenter lachrymas
amittimus. iuxta illud Jere. Deduc
quasi torrētem lachrymas. p. dīem et no-
ctes nō taceat pupilla oculi tui etc. Et ite-
rū qs dabit capiti meo aquā etc. exemplo
psalmis. dicē. lauabo p. singulas noctes
lectū meum. Ideo dicit dñs in ad. bñ
q. lugent. Et iterū beati q. nunc sctis. Et
ad. ppositum dī. Ne uobis q. hētis cōso-
lationes uestras etc. Quarto baptismo
Sanguinis in recordatiōe passionis xpi.
de quo baptismo fuit. pphetatū in gen. 8
fuda. i. de hōie consūtere. lauabit in uino
stollā suā. Ideo dñs p. Jere. iuitat nos
ad sue passionis memoriā dī. Recorderis
paupertatis et trāsgressionis mee absinthij
et sic. ipe quoq. sap. in ecclesiastico dicit gra-
tiam fidei uisoris tui ne obliuiscaris de-
dit enim etc. Istud aut p. p. fit in eu-
charistie sacro dī. dñō. hoc facite in meas
cōmōrationē. Et apo. ad cor. 1. Quo-
tiscunq. cū manducabitis etc. Ideo
Jo. in apoc. audiuit unū de senioribus.
dī. q. sancti lauerūt stollas suas in sangui-
ne agni. Ideo cū ipō regnant. Et amantes
canticum nouum semp. Et dicentes. Sā-
ctus. sanctus. sanctus dñs deus sabaoth
sequentes agnū quocunq. ierit. Et
nobis cū illis pcedat dicere xps iesus dei
et uirginis filius. Amen.

Tractatus de baptismo eiusdem do-
ctis.

De regenerationem xpi myste-
rium contemplandum fuit. s.
fuit questio. Struz baptismus
quo xps fuit baptizatus fuerit eiusdēz ra-
tionis. cum baptismo quo nos baptiza-
mur. Et uidetur q. sic. q. fm q. scribit luc.
act. 1. dicit q. iesus cepit facere et docere.
sed ipe nobis illum baptismum quo rege-
neramur dedit sub pcepto ad. ar. vl-
timo. ergo baptismum in se suscepit.

Sed extra. q. iesus fuit baptizatus ba-
ptismo Joannis ad. ar. 3. c. et tamen
iste baptismus fuit alteri. rōnis a nostro
ut habetur in act. ergo etc. Circa istas
questionem sunt. 17. articuli declarandi.

Primus articulus est. Quid est ba-
ptism. Et 3. diffinitionē dñi saluatoris
quā dedit Jo. 3. Baptismus est natiui-
tas hominis secundaria. ideo loquens de
suo dominus nichodemus in p. allega-
to. c. dicit. Amen amen dico uobis. nisi
quis natus fuerit de nouo non potest uide-
re regnum dei. Et cum dixisset ei nichode-
mus. Et quomodo potest homo nasci. cū
sit senex nunquid potest iterato uentrem
matris sue introire. et renasci. Et tūc xps
adiungit. Amen amen dico tibi nisi quis
renatus fuerit ex aqua et spū sancto non
potest introire regnum dei. Et cum idem
nichodemus dixisset. Domine quomo-
do possunt hec fieri. audiuit. Tu es magi-
ster in israel et hec ignoras. Ex quibus
verbis domini saluatoris habetur q. ba-
ptismus est renasci. hoc est iterum nasci.
Et sic est secunda natiuitas hois. In-
telligendum est tamen q. baptismus dicitur
secunda natiuitas quadrupli ratione.
Et. Primo. q. sicut homo per natiui-
tatem suā naturalem accipit primo esse
in natura: ita q. p. baptismum accipit
primo esse in gratia. Et ideo sicut natura
pcedit gratiam. Ita natiuitas naturalis
est prima et baptismalis secunda. Et ideo
baptizati dicuntur non nati. sed renati.

Seco sicut in esse spūali nascebantur

puer in ve. testamento p. circuncisionem.
Ita nūc sō p. baptismum. unde xps ante
fuit circuncisus q. baptizatus. ut patet i
Luc. et ideo sicut circūcisio in pueris fuit
prima natiuitas spūalis. Ita ē baptismus
sa natiuitas. Tertio q. cum in sacro
baptismi sit duplex ablutio. una aie alia
corporis sicut docet Aug. sup. Jo. Ita ē
duplex natiuitas ibi. Ita q. ablutio ani-
me. s. sit p.ior. in intentione q. corporis
est tamen posterior in executione. et ideo
fm ordinem intentionis ablutio cordis ē
natiuitas pma et ablutio corporis in sa-
cramento sensibili est natiuitas sa. rce.

Quarto q. sicut in nostra pma natiui-
tate nascimur filij ire fm apostolum. q. si-
lij primi ade. Ita in sa natiuitate nasci-
mur filij gfe. q. filij scdi ade efficiuntur. i.
xpi sicut docet apostolus ro. p. c. Et sicut
nostra prima natiuitas est ex nostro pmo
ad. Ita sa que est baptismus est ex sō.
et ideo recte baptismus dicitur sa natiui-
tas. Et ideo apostolus appellat hoc sa-
cramentum lauacrum regenerationis. et
renouationis. q. sicut regenerari est iterū
gfiari. Ita renasci ē iterum nasci. Et sic
habemus q. baptismus ē natiuitas hois
sa in qua regnamur in esse spūali etc.

Secundus articulus ē. Quot sunt ba-
ptismi modi. Et dī. q. in diuina scriptura
inueniuntur baptismi genera quatuor.
Quorum. Primus ē baptismus flu-
minis animam iniciens. sicut fuit baptis-
mus ioannis qui animam non consecra-
bat. sed solum ad baptismum xpi dispone-
bat. sicut testatur ipe Jo. dī. Ego bapti-
zo in aqua medius uestrū stetit. cetera.

Secundus est baptismus fluminis aīaz
piciens. sicut fuit baptismus xpi q. nō solum
disponēbat. imo et cōsecrabat. de q. hētur
Jo. 3. q. xps baptizabat et oēs uenēbant
ad eū etc. Tertius ē baptismus flammis
aīam sanctificas. et iste ē baptismus q. quis
baptizat spū scō iussibilr. de q. hētur act.
1. dicēte dñō Joānes qdēs uos baptiza-
uit aqua. uos aut baptizabimini spū scō
non post multos hos dies loquens apłis
de missione spūsancti. Quartus ē ba-

ptismus sanguinis aīam coronans. sicut
fuerunt innocentes baptizati in sanguine
suo et loti ad. ar. 1. de quo loquēs salua-
tor Luc. 12. dicit de seipso habeo baptizari
et qđo coartor quousq. dum pficiatur lo-
quens de effusione sanguinis in cruce.

Intelligendum ē tñ q. isti baptismi
gradatim se hnt in efficacia. Aul. s.

Primus baptismus fluminis aīaz i-
niciens non debebat culpam ex sua virtu-
te. sed solum dispositiue. fm se. q. autem
Joānes predicauit illum baptismum in
remissionem peccatorum. istud ē referen-
dum ad contritionem. et non ad uirtutes
sacri rce. Secundus baptismus flumi-
nis aīam pficiens debebat culpam ex sua
virtute. sed non penaz. q. spūsanctus nō
stabat in anima cum culpa mortali. bene
autem stat cum anima obligata ad penaz
peccati p. soluendam t. p. aliter. unde in om-
ni contritione in qua est baptismus flumi-
nis remittitur culpa. sed non omnino pe-
na rce. Tertius baptismus qui est fla-
minis animaz cōsecrans remittit culpā
et penā. q. q. uisq. sit sic baptizatus a cul-
pa et pena totaliter absoluitur ut dicit pe-
trus act. 2. c. Quartus baptismus. s.
sanguinis non solum remittit culpam. s.
penam sed reddit animam in peccabilem
q. ponit eam extra terminos uic. et iō ille
ē efficacissimus. q. suo fine debito frustra-
ri non potest de quo loquens saluator. si-
lijs zebedi dicebat. baptismus quo ego ba-
ptizo baptizabimini. et loquitur ad litte-
ram fm Aug. de sanguinis effusione.

Tertius articulus est. Que sunt ista q.
requiruntur ad integritatem istius sacra-
menti. Dicitur autem inter alia qua-
tuor baptismi genera. Baptismus san-
guinis et flammis. p. p. non dicuntur sa-
cramenta. sed baptismus fluminis tantūz
Et ideo de illo est solum intentio quo ad
p. sens. Intelligendum est ergo q. qua-
tuor cause requiruntur ad integritatem
cuiusq. sacramenti. sicut hēt ex articulis
fidei. scilicet.

Adateria
Forma

Efficiens
Finis

3. art.

Et fm hoc iste quatuor cause requiritur ad istius sacramenti integritatem.

Primo. Et materialis istius sacri ē. Aqua fontium benedictorū ab epō quantum ad bñ esse. s. omnis aqua naturalis quātum adesse. q. in tali materia. xps hoc sacm instituit. vt habetur io. 3. Secūdo. Et formalis. ē illa que est a xpo tradita. 2. ad. 28. c. Euntes inquit. docete omnes gentes baptizantes eos. 2. dicitur tñ q. quandoq. in ista forma fuit dispensatum. quādo baptizabant solum in nomine xpi act. 20. creditur factum ex reuelatione spūs sancti ad nomen xpi effici. dimulgandum. Tercio. Et efficiens quātum adesse est vt omnis homo cuius cūq. serus. aut religionis. aut infidelis. q. sicut sacramentum est cōmunissimum. Ita requirit ministrum cōmunissime sumptum. Et ideo scñ beati Lypiani rep̄e hēditur. q. baptizabat. baptizatos ab hereticis. Quarto. Et finalis vt intendat minister facere qd facit ecclesia aut qd xps instituit. quāuis forte non credat. q. si intendat ludere aut fingere nihil faceret eo q. baptismus hēat finem determinatū vt habetur act. 2. testimonio petri apostoli. Et quando concurrunt ista quatuor. tñ ē salubris baptismus. vnde dicit. b. pe. in prima canonica sua. c. 3. q. sicut in archa Noe sunt saluē facte octo anime p. aquas. Ita in ecclesia saluos facit baptismus. Quartus articulus est. Quot modis istud sacramentum fuit institutum. Et dicitur q. in diuina scriptura legim⁹ istud sacramentum fuisse institutum modis quatuor. Et. Primo per modū particularis remedij. q. dicunt aliq. q. in ve. testō circūcisio esset solū p. masculis p̄tra originale peccat⁹ nō debuit p̄uari femine⁹ sexus remedio sufficere. iō dīce bāt q. mulieres baptizabātur in illa die qua nascebātur. vnde dī eschielis. 16. ca. ciuitatis scē sub noīe mulieris chananee in die qua nata ē nō ē p̄cūs vmbilicus eius. 2. in aqua nō ē lotus in flumine vt supponit p̄p̄eta. q. mulieres fidelitū qñ nascebātur in flumine lauabātur. Sc-

cūdo fuit institutus p. modū cūctā figurālis p̄cambuli. qñ. s. exiuit iōānes de deser. to. p̄dicās baptismus p̄nc missus adeo: vt hētur Luc. 3. q. baptismus iste non fuit nisi quoddā p̄cambulum. ad verū xpi baptismū 2. figura eius. sicut ipse testatur io. 3. c. Tercio fuit institutus per modū salutaris concilij. sicut quando xps incepit baptizare. 2. discipulos ad baptizandum ordinare. vt habetur io. 3. q. nō dum erat circūcisio euacuata. nec noua lex impata. 2. ideo tātū cadebat ille baptizatus sub concilio. nec etiā legimus q. adhuc forma verborum baptismi fuisset expressa. Quarto fuit institutum per modum vniuersalis precepti: vtpote euacuata veteri lege. per xpi mortem. quādo post resurrectionem xps apparens eis dicit 2. ad. 15. Qui crediderit 2. baptizatus fuerit saluus erit. qui vero non crediderit condemnabitur. nullus autem damnatur nisi pro transgressionē precepti. 2.

Quintus articulus est. Ubi istud sacramentum fuit institutum. Dicitur autem q. eius institutio per modum precepti fuit principalis. 2. ista sola fuit in mō. te oliueti. sicut habetur 2. ad. 17. q. quādo xps voluit celum ascendere. tunc dedit istud preceptum. Qui crediderit. 2. ipse ascendit de monte oliueti. sicut docet. b. Luc. act. p. c. Intelligendum ē tamen q. iste mons fuit quadruplici mysterio illustratus. Et. Primo mysterio orationis. q. in eo xps consueuerat p. notando orare vsq. ad diluculum. sicut habetur io. 8. vnde cum actus orationis sanctior. q. actus predicationis pro eo q. ad superiora sic hie respectu inferiorū tra hit. ideo xps in die in templo docebat. 2. nocte in hoc monte orabat. 2. sua oratione plus consecrauit hunc montem q. templum. Secundo mysterio sue passionis in isto enim monte passio domini inchoata fuit pro eo q. fuit ibi xps captus 2. ligatus cum illuc facta cena esset ad orandū vt habetur Luc. 22. ca. Tercio mysterio ascensionis. q. de loco quo xps ascēdit in celū fuit mons iste de q. Luc. act. 1.

6. art.

Quarto mysterio domine regressio: nis. vt p̄nunciante: vt quando xps venit et supra montem istū. vnde ascendit. vñ zach. propheta loquens de aduentu xpi ad iudicium di. c. 14. q. pedes eius erūt stantes. supra montem oliueti. 2. vt ibi fiat p̄a generatio vt patuit infra iudicium erit. i. iudicium. sicut fuit prima generatio in statuta. i. baptismus. Sicut enim bap⁹ est prima generatio: ista iudicium erit scda generatio in qua omnes resurgent di. do mino 2. ad. 19. In generatione cui sede rit filius hominis. 2. Sēctus articulus ē. Quando istud sacramentum fuit institutum. 2. q. post xpi resurrectionem. qñ fuit ascensus ad patrem. vt hēc 2. ad. 17. 2. 2. ad. 17. Et sic p. q. istud sacramentum fuit institutum feria quinta. quando dī regnare iup̄ter. qui est planeta beniuolus. sic istud sacramentum fuit sūma xpi beniuolentia institutum ad nostram salutem. Intelligendum est tamen q. illa dies inuenit in diuina scriptura quaduplici mysterio consecrata. Et. Primo mysterio dñice benedictionis. ista enim die consueuerunt adeo benedici oēs creatur. que ex aqua fuerūt originatē. sicut habetur gen. 1. 2. ideo fuit congruum vt eodē die qua a qua 2. gen⁹ fuit benedictum in aqua institueret sacramentū qd sanctificat omnes qui regantur ex aqua Secundo mysterio dñice oblationis ista enim die xps fuit in templo oblatus. 2. a matre virgine p̄nat⁹. q. quando dī es natiuitatis est in dñica. purificatio venit feria quinta. 2. tamen constat q. xps fuit in dñica natus. sicut feria sexta. passus 2. annūciatus ex dictis. b. Aug. in libro de tri. Tercio fuit cōsecrata mysterio dñice cōsecrationis. q. xps diuinitus sacramentum eucharistie instituit. qñta feria. q. p̄dicē q. patet. 2. prius 2. ipse passus est in pasce feria sexta. fm. quatuor euangelistas. 2. Quarto fuit consecrata mysterio dñice ascensionis. q. xps ascēdit in celum feria quinta. q. feria quinta ē dies. p. l. xpi resurrectionis. 2. ideo ista die xps est assumptus in celum. sicut testatur

Luc. act. p. dñum enim erat vt sic i lo co sacro. i. vt in die consecrato institueret sacramentum illud per qd nostre anime deo consecratur. 2. Septimus articulus est. Quare istud sacramentum fuit institutum. Et dī q. quatuor rōnes colligūtur ex diuina scriptura. Quarū. Primo ma ē. Ad nouitatem legis ostēdēdas. sicut enim antiqua lex veteribus sacramentis erat ornata ita decuit vt noua lex. nouis sacramentis eēt decorata. 2. quia cum res abluitur ab aliquo renouat. Itē ad hominis renouationem insinuat. institutum ē istud sacramentum baptismi aque ablutione. vnde dicit apostolus ad Gal. 6. In xpo ielu neq. circūcisio ali qd valet: neq. p̄p̄cium sed noua creatura. Secunda ē. Ad antiquam circūcisionis p̄tialitatem tollendam. cum enim sacramentum circūcisionis non foret remedium contra originale. nisi alteri serui vt lex noua que est cōsumma. vñ remediū haberet institutum fuit sacramentum q. vtriq. serui. 2. omni etati. 2. genti foret oportunum cuius vilitatem describēs apostolus ad Gal. 3. dicit quicunq. in xpo baptizati estis. christam induistis 2. sequitur. non ē masculus neq. femina. omnes enim vos estis vnum in xpo ielu. 2.

Tercia ratio ē. Ad ianuam regni celestis aperendam. Is enim principale peccatum per circūcisionem in veteri lege deleberetur. sicut nunc per baptismū 2. gratia quāuis remissio confereretur. tamen nullum perducebat ad gl̄as: q. adhuc ianuā erat clausa. 2. ipsa aperitur per sacramentum baptismi vt quicunq. baptizatus pos sit libere ingredi. vnde dī apoc. 3. cūdas baptismate consecrato. licet infirmo. Ecce dedi coram te hostium apertum. 2.

Quarta ratio ē. Ad euidētiorem significatiōis plenitudinē exprimentēdas. q. cum sacramenta diuina. illud significant qd efficiūt. tanquā natia 2. signa. bap⁹ clarius significat suum effectum. qui ē ablutione animaz a peccato. q. circūcisio. quia ablutio corporalis significat melius emendationem spūales q. renouatio alicuius

7. art.

B

4. art.

E

pertinentes ad humanam integritatem. unde saluator. io. 13. interiore mundationem per lotionem significas dicit petro si non laues te. non habebis partem meam etc.

3° art. Octauus articulus est. Quis est baptis-
mi effectus. **Ad** aut qd est pma gra baptis-
malis. qz sacramenta noue legis efficiunt
qz significant. ideo cu gra significant effi-
ciunt ipsam. vt eam infundendo expellat
culpam sibi contrariam sicut vinum op-
positum expellit aliud. et ita baptismalis
gra dicitur res istius sacramenti. **In-**
telligendum est tamen. qz quadruplitter
conuenit illud sacramentum accipi. 3z ve-
ritatem vel apparentiam. **2°.** Aliq-
sunt qui non accipiunt sacramentum nec
rem sacri. sicut cu aliquis fide accedit no
accipit rem sacramenti: qz peccat morta-
liter. et cum tali peccato non stat gra ba-
ptismalis. nec recipit sacramentum. si mi-
nister non intendit facere qz facit ecclesia.
qz intentio est de essentia sacramenti. vt
patet tanq causa finalis etc. Aliqui
sunt qz recipiunt sacramentum et rem sacra-
menti sicut quando baptizandus non po-
nit obicem. nec baptizans in intentione
fraudem facit. qz tunc nullum est impedi-
tum ex pte agentis. nec ex pte patiens etc.

Aliqui sunt qz recipiunt sacm. et non
re sacramenti. sicut cu quis fictus accedit
ad recipiendu qz confert ecclesia. quis non
credat. et baptizans idem intendat pferre
sine credat sine non credat. qz fm Augu.
non pficitur talis actus in fide singularis
pione. sed vniuersalis ecclesie etc. Ali-
qui sunt qui accipiunt rem sacramenti et
non sacm. sicut veniens ad baptismum
cu debita contritione et deuotione si mini-
ster malitiose non intendit sacramentum
conferre. tunc non accipit sacramentum.
qz non est in cōferente intentio debita. vñ si
posset constare teneret ad baptismu iteru
tamen recipit re sacri. vt credit. qz de nul-
lus obligat ad impossibile. fm **3° iero.** nec
deus obligauit sua potentia sacris. **Cui⁹**
ar^m habemus acq. iij. vbi spū sanctus fuit
datus audientibus p̄dicatione petri añq
fuerunt baptizati. vñ dixit idem apo⁹ nu

quid aqua pot qz prohibere. vt non ba-
ptizentur hii. qui spū sanctum acceperunt
sicut et nos. **Monus articulus est.** Qua-
lis est baptismi ritus. **Dicit** qz talis est. vt
nullumodo sacm istud iteret. qz sicut scilicet
sumptū ē salutis et ita bis sumptū esset. s.
mortificet. **Intelligendū ē** tamen qz s.
rōnes assignant non iterabilitatis istu⁹ sa-
cramenti. **Quaz.** **1^a** pma ē. Ex istius
sacri reuerentia: qz si frequēter iteraretur
vilesceret ex frequētia. sicut vilescunt quā
tūcūqz magna. qñ sunt assucta fm **Aug.**
Ista tamen rō p se non videtur suffice-
re. qz sacm eucharistie est dignitas. 3z. b.
Aug. et tamē non fit ei in reuerētia cum
frequēter iteretur. nisi quis dicat qz super
eadē materia nunquā fit illius iteratio.

Sedā est. ex istius sacri sufficientia. qz
aliqua operatio. non iterat circa aliquā
materiā nisi qz ē imperfecta. et istud qz nō p-
ficit prima op̄tio perficit 2a. sicut patuit
in ablutione imperfecta. **Et** ideo qz i ba-
ptismo anima p̄fecte abluatur. talis ablu-
tio non iteratur etc. **Tertia** ratio est. ex
istius sacramēti indulgentia. qz cum istud
sacramētum indulgeat totaliter penam et
culpam omnium peccatorum estz incen-
tia et occa⁹ delinquendi. si posset iterari
cum nullustimeat nisi penam. **Quar-**
ta rō est. ex istius sacramenti causa. quia
istud sacramētum. sicut circūcisio in vete-
ri lege ordinatur principaliter ad delectō
nem peccati originalis. sed ex habundanti-
a absterget peccata actualia. quādo inue-
nit ipsa. **Et** ideo qñ peccatum originale
nō pot iterato contrahi. istud sacm non
dō iterari. **Quinta** rō est. ex istius sacra-
mēti effectualitate vel efficacia. qz i sacra-
mēto baptismi imprimitur caracter qd est
signum in delevibile. et ideo qz talis effect⁹
ē i delevibilis. eius cā nō iterabilis. vñ dī.
apo⁹ ad hebr. 6. nō rursum debem⁹ ia-
cere fundamētum p̄nie ab opibz mortu-
is. et baptismatū i positis man⁹. qz s. fun-
damētū p̄nie est bapt⁹. sine quo sacramē-
tum p̄nie ē nullum. **Decimus** artien-
lus ē. Que sunt istius sacri p̄uilla. **2°** **1° ar.**
aut qz istud sacm inter cetera no. testam⁹

9° art.

B

ti sacramēta habet quatuor p̄uilla. **1^a** qz.
1° p̄mum ē. qz istud sacramētū ē p̄-
mū qz per istud dā singulariter cē spūa-
le. sicut per alia bene cē. et ideo hoc sacm
ē ante omnia. 1z cū istud sine aliquo alio
ruz possit esse tamē nullū alioz. nisi isto
p̄mo pot esse. et ideo cē regeneratio. fm
p̄missa esse autem p̄cedit bene cē. **Et** iō
dicitur baptismus. Janua sacramētorū.
Et ideo ipse in sue manifestationis exor-
dio mor voluit baptari **2° ad. 3. c.** **Se-**
cūddū qz istud sacm est cōmuniūm cete-
ra autem sacramenta determinant sibi se-
ras: vt ordo. aut etates. vt alia. **3°** istud au-
tem omni etati et sexui ē cōmune cum etiā
infantibus mor natis tribuatur. **Ter-**
tium est qz istud sacramentum est summe
necessariū cetera enim sacramenta. 1z sunt
necessaria loco et tempore ad salutem nō
semper. sed pro semper. sicut obligant pec-
cata affirmatiua. tamen istud omni tem-
pore et loco ad salutem ē necessarium. vn-
de obligat ad semper. et pro semper. qz ta-
lis non potest videre regnum dei nisi fue-
rit renatus. ex aqua et spiritu sancto. **3o. 3.**
c. **Quartum** p̄uilegium est qz istud
sacramentum est efficacissimum. qz 1z per
virtutem aliorum sacramentorum remit-
tatur culpa et coferatur gratia. tamen per
nullum absoluitur a pena. totaliter. qñ
talis de peccatis puniretur in hoc mun-
do vel in purgatorio. **Istud** autem sa-
cramētum ita totaliter penā et culpā vili-
it: vt nō remaneat qz obligat. ad aliquā
penā i hoc mūdo. nec in futuro. qz si iōā-
nes p̄dicauit bapt⁹ p̄nie in remissionē pec-
cator. multo magis bapt⁹ fuit efficax oīo
ad remittēda p̄ca **2° ad. 1. p. c.** **Undec-**
imus articulus ē. Que sūt ist⁹ sacri p̄prie-
tates. **2°** autem qz clementū aque circa
qd sit materialiter istud sacm. hz quatu-
or p̄prietates reatas in vñla scriptura. qz
p̄ueniūt huic sacro. **Quaz.** **1^a** p̄ma ē
qd aqua hz ritū ē absterſiuam. sic exp̄-
mur ad sensum. et sō res deturpate aqua
abluūt. vñ **2^a cū. 1. 5.** vasa imūda p̄cipiū-
tur aqua lauari ad forde abstergendam.
Istā aut p̄prietatem hz baptismi sacfz

11° art.

B

qz omēs sordem ale abstergit tas origina-
lem qz actualē si obicē non inueniat fm p̄-
missa etc. **Sedā** ē. qz aqua hz virtutem
refrigeratiuam. qz ē cū frigidū et humi-
dū. iō hz sitim extinguere. que ē appetit⁹
frigidi et hūidit. ex **1° de aīa. vñ dī iudi. 7.**
qz filii israel hauriebāt aquā ad refocillan-
dū aīam. **Et** istam p̄prietatē hz baptismi
sacm. qz calores carnalis concupiscentie
hz reficere. vt baptizati nisi ponant obi-
cē facilius talibz passioibz possint resi-
stere. sicut dī. **11. 3^a p̄ma. 2.** **Tertia** ē qz a-
qua hz virtutem cōtrarii fugatiuā. **Unde-**
mus enim ad sensuz qz 1z ignis sit virtuos⁹
et aqua. tñ aqua apposita igni extinguit
ipsum in equali mēſura. vñ dicit sap. **eccē.**
3. Ignē ardentes extinguit aqua. **Istā** p̄-
prietatem hz hoc sacm baptismi. qz licet
diabolus fm suam naturam sit potenti-
or anima vt ignis aqua. tamē anima post
qz est baptismi sacramento cōsecrata. ita
p̄ualet aduersus hostem. vt in ea nul-
lam habeat potestatem ad obſidēdum
ea sicut p̄ius quemadmodum sancti exp̄-
ti sunt in ecclesia primitiua. **Quarta** p̄-
prietatē est qz aqua habet virtutem secun-
datiuā. qz vt sensu percipimus sine humo-
re aque terra germinare non pot vt docet
Aug. super gen. **Et** ideo dicebant filii p̄-
phetarum ad heliseum. **11. 1. 2. qz** qz ad
lericho pessime erant. ideo terra erat steris-
cum de se esset optima etc. **Istam** p̄-
prietatem habet baptismi sacramentum.
qz donec anima nostra non sit 3z istud sa-
cramentum renata. salubrē fructum non
profert alicuius meriti condigni ad vitā
eternam. qz nondum habet gratiam ba-
ptismalem que est p̄ma. postqz autem ē
baptizatus pot talis fructus germinare
quorum quilibz est dignum vita eterna.
Et ideo dicit saluator **2° ad. 1. 1. qz** a dieb⁹
3o. baptiste regnum celoz vim patitur.
qz. s. tanquam debitum tempore baptismi
datur. **Et** ideo qz talia merita plures pro
sūt i bono qz demerita nocēt i malo. cū
potentior sit natura boni. 3z. b. dīo. vñ
ē bapt⁹ i infantia dari ad multiplicāda me-
rita qz tarda: i ad deſcēda plura p̄ca etc.

12ª art. Duodecim^{us} articulus ē. Qualia sūt istius sacramenti solēnia. Et dōm q̄ p̄missis alijs duabus solēnitatibus ad baptisimum. scilicet exorcismo quod fit ad rescellendas aceras potestates. Et carbasismo q̄ fit ad disponendum. propter fidei virtutes secuntur cerimonie quatuor que in sacramento seruari debent. Ex quibus colliguntur quatuor documenta. Et p̄imum ē ad orientem conuersio. q̄ iste qui baptizabat in primitiua ecclesia fidem suscipiens conuertebat faciem ad orientem s̄m. b. dīo. de ecclesiastica ierarchia. in quo datur intelligi p̄ eo q̄ oriens ē s̄ns dī rectus luminis. post q̄d p̄ima illuminatio fidei fit in baptismo. vnde cum in ceteris sacramētis requiritur aliqua deuotio hic sufficit sine obice sola fides. p̄pter q̄d eunuchus querenti a philippo q̄s prohibz me baptizari rīdit. Si credis ex toto corde. l. 3. act. 8. c. Secundum ē totalis immersio. Solent enim corpa que baptizantur non solum abluī. s̄ etiam in aqua totaliter immergi. sicut corpus xp̄i in sepulchro fuit inclusum cuius sepultura figura ē submersionis istius. sicut scribit apostolus ad ro. 6. c. cum sepulti enim sumus cum xp̄o per baptismum. vt in nouitate vite ambulemus. Tertium ē. Trine immersionis replicatio. q̄ q̄ baptizatur tribus vicibus immergi solet. sicut xp̄s tribus diebus latuit in sepulchro ad exemplum sone in ventre cethi. latitantis per tridū adāt. xliij. Quartū ē. Crucis signatio que fit inuocatione sancte trinitatis. q̄ baptismus totam suam virtutem et efficaciam habet a passionē xp̄i profluente aqua de xp̄i latere dormientis in cruce io. r. Ideo dicit paulus ad ro. vi. q̄ quicūq̄ baptizati sumus in xp̄o. in morte ipsi us baptizati sumus. Tertiusdecim^{us} articulus ē. Quot sint istius sacramenti signacula. Dicitur autem q̄ anima sacramentum baptismi digne suscipiens significatur quadruplici signaculo subordinate. Et p̄mo signaculo caracteris distinguētis. q̄ in sacramento baptismi. s̄z b. dīo. de ecclesiastica ierarchia. Imprimē

caracter. in anima. et indelebilis forma. Secundo signaculo fidei illuminatis q̄ infunditur ei fides supernaturalis. sicut notatur in. 4. miaz. 22. Tertio signaculo gratie acceptum facientis. q̄ cū omnia sacramenta noue legis conferant gratiam. Gratia baptismalis ē post effectus istius sacramenti. Quarto signaculo innocentie decorantis. q̄ cum baptizatur abluat omnia peccata. vt statuit perfectam et integram innocentiam. Et ista signacula ordine gradato se habent quantū ad remotionem. p̄mo q̄ perfecta et integra innocentia auferitur per peccatum veniale culpe. q̄ nullum peccatum veniale vel mortale secū patitur integra innocentia. ideo dicebat moyses domino exo. 32. c. nullus per se est innocens apud te. Secundo gratia remouetur p̄ peccatum cuiuslibet mortalis iniustitie. q̄ l. 3. gratia gratum faciens. non auferatur p̄ peccatum veniale. tamen totaliter auferitur per mortale. et ideo dō. postquam lapsus fuerat in peccatum mortale. dicebat reddē mihi scitiam salu. tue. in psalmos 22. Tertio remouetur fides per solum peccatū perfidie. q̄ l. 3. gfa p̄ q̄dēq̄ peccatum. s. mortale amittatur. tamen fides nō amittit. quātūcūq̄ mortaliter peccat nisi sit p̄m̄ fidei. q̄ l. 3. fides stare possit cū iniusticia. non tamen cum p̄fidia sibi contraria de quibus ostendit apoc. 2. p̄ in fide libus nihil ē i mundum. Quarto caracter qui ē p̄imum signaculum per nullū. n. peccatum deleri potest. vnde ipsum vocant theologi signum indelebile. alioquin si posset per peccatum deleri. oportet ad eius reparatōem baptismum iterari. cuius opp^m patuit. Istud signum ē istud. de quo habetur apoc. 9. q̄ hīc homines a potestate demonum crepti i fratribus suis in superiorē positionē rōis 22. Quartusdecim^{us} articulus ē. Qualia sunt. vel fuerunt baptismi. Adiracula autē q̄ in xp̄i baptismo fuerunt quatuor miracula. Et q̄bus colligētur circa sacramentum baptismi quatuor documenta. quorum. p̄mo miraculū

fuit. Est apertio. duz enim xp̄s a iohanne baptizaretur celi ap̄ti sunt sup eū adāt. 3. Ex quo colligitur documentū q̄ in sacro baptismi ap̄tur regeneratis ianua celi. ita q̄ si tūc moriuntur statim euolant cū p baptismum q̄z absoluantur a pena. et a culpa. s̄m p̄missa. Secundū fuit. dei patris locutio. q̄ audita fuit vox patris loquētis et dī. hic est filius meus dilectus. Et quo colligitur documentū q̄ quicūq̄ baptizati filij. dei efficiunt p adoptionē s̄z illud q̄d habetur Jo. p. Quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios dei fieri. Tertium fuit spūs sancti appitio. q̄ in colābe sp̄. spūs sanctus descendit et mansit sup xp̄m ibidem. Et q̄ colligitur documentū q̄ quicūq̄ per baptismum regenerato conferuntur dona spiritus sancti. q̄ sicut iohannes baptizauit tantum in aqua. ita p̄nunciavit xp̄i baptismus futurū in spū sancto. Luc. 3. c. dī. Ego baptizo vos in aqua. iste autē baptizabit vos spū sancto. Quartū fuit supernaturalis motio. q̄ mox vt xp̄s fuit baptizatus fuit impulsus supernaturaliter ad ingrediendū desertū. vt dī adāt. p. c. q̄ statim vt fuit baptizatus spūs impulsit eū in desertū. Et quo colligitur documentū q̄ illi qui renati sacro baptismi inclinatur supernaturaliter ad operandū bonū. s̄m illud apostoli qui spūs dei aguntur hī filij dei sunt ad ro. 8. c. Quintusdecim^{us} articulus ē. Qualia sunt gfe baptismalis pconia. Et dī q̄. 5. Quorū. p̄mum ē q̄ gfa illa habet coniunctam virginitatē aīe. q̄ sicut virginitas constat in nō fuisse carne corruptam. Ita spūalis virginitas cōsistit in eo. q̄ ē aīaz postq̄ renata ē. non fuisse infectā. Et illud sibi non conuenit nisi quādū conseruat gfa baptismalis. sine labe peccati mortalis ipsam totā obruentē. Et ista virginitas ē multo p̄ciosior. q̄ corporalis quāto natura ē magis digna. Quādamodū virginitas holium preclit virginitatem brutū. Et s̄z illam dicit b. Hiero. q̄ semp ē angelis cognata virginitas. q̄ natura eoz nunq̄ fuit peccato infecta. Secun-

dū ē q̄ ista gfa habet annexam sibi stabilitatē. q̄ q̄ est aliq̄s hostis qui timet nimum supari non ita audent inuadere illum q̄ nunq̄ fuit supatus. sicut illum qui q̄q̄ fuit victus cuius exptus ē infirmitatem. inimicus autē vt propter superbiam suā nimiam. ita timet supari. vt nūa fuerit patrum antiquoz. vt semel victus de aliquo nunq̄ de eodē temptaret. Et ideo q̄ etis in gfa baptismali. nōdum fuit supatus. timet ipsius hostis impugnare. ne subcūbat. et ita stat firmus. vt dicit b. Ja. in canonica sua. Resistite diabolo et fugi et a uobis. Tertū ē q̄ ista gfa habet sibi annexam facilitatē. q̄ quicūq̄ p peccatum mortale gfa illā amittit pronīta tem ad malum ex actu peccati acquisiuit eūz ex multis actibus prauis hūis generetur inclinantes ad malū et q̄ habēs gratiam baptismalem taliter non peccauit. nec p̄ns acquisiuit talē inclinationē facilius opatur opus bonum sine resistētia habitus vitiosi. vñ deprauatus pp malā consuetudinē dī Jere. 15. Si mutare pōt ethiops. pellē suam. aut p̄ dūs varietatē suā. ita et vos potestis benefacere. cū didi ceritis malū. Quartū ē q̄ ista gratia habet secū annexā securitatem p̄ eo q̄ q̄ l. 3. potest ē certior de gfa baptismali. s̄z postea non ē sibi conscius de peccato mortali q̄ de gfa p̄niali. pp hoc in sacramento baptismi. sine omni contritione infunditur gfa. dum tñ non ponat obicē. In sacro vero p̄nē attritio. et contritio requiruntur. de quibus non pōt ita certitudinaliter sciri quando sunt sufficientia. et ideo b̄tus Job. qui gfa p̄nam seruauerat. que nunc ē baptismalis de ipsa securus exis dicebat non reprehēdit me cor meū i omni vīta mea. 27. c. Quintū p̄conū ē q̄ ista gfa habet felicitatem sibi annexam et debitam spālem. q̄ si virginitas p̄mittit aureola s̄m integritatē carnis concommittit consensu mentis q̄ ppositum castitatis nunq̄ fregerūt multo magis debetur illis q̄ castitatis mentalis et spūalis sigillum nūq̄ amiserunt. Cum virginitas anīme sit nobilior sicut cora

8^a art.

5

14^a art.

prio pefor. vnde virginitas anime beati Job. de qua dictum fuit. qui tamen non fuit virgo. fm corpus fuisse pfectur virginitati Jo. euangeliste qui virgo exiit in corpore in xpi paffide of peccata mortalr & per consequens fpualem amiffiffe virginatatem. Et ideo illis magis debetur aureola quatuor ad istud. Et de istis virginibus of apoc. 3. q non inquinauerunt vestimenta sua. quibus in baptismo fuerant decorati. Et ideo ambulauerunt mecu i alb. qz digni sunt zc. Sextusdecimus articulus est. Quare xps fuit baptizatus. Di. autem q solent assignari. s. rones. quaz.

Prima vt exemplum nobis daret qz in moralibus magis mouent facta q verba. vnde dicit apostolus. i. cor. 4. Non enim in sermone est regnum dei. sed i virtute. & ideo xps vt ceteros inclinaret efficacius ad sacramentum baptismi percipiendum voluit ipse baptizari. Secunda est vt equitatem ostenderet. quia iustitie ratio exigit q qis ius in alteruz statue rit ipse eodem iure vtatur. Et per istam rationem condemnauit nathan. dd. 2. & 12. cum propofuerit iudicium. Et qz xps ista lege pro omnibus instituere voluit. iecir eo in seipso. fm equitatis regula fumpit zc. Tertia est vt humilitatem doceret qz cum baptizans sit superior baptizato tanq patrinus & pater fpualis xps i hoc q a io suscepit baptismu huiusmodi se. id ioanes baptista dicebat illud adat. 3. re cufans xpi ad se humillationem. Ego a te debeo baptizari. & tu venis ad me. & ideo xps subiecit se suo inferiori qd est gradus sumus humilitatis zc. Quarta est. vt nobis conformis esset. Si enim iudeis voluit se conformari in circumfione vt non effet dissimilis patribus. multo magis xpianis in baptismo. quorum est princeps exercitus. vnde dicit apostolus ad heb. 2. si q xps debuit fratribus per omnia con similari vt misericors fieret zc. Quinta est vt xps sanctificaret aquas. sicut enim suo sanguine sanctificauit crucem & mundum. Ita ex contactu mundissime carnis hie sanctificauit aquas. & tribuit eis xtu-

tem regeneratiuam. Et pro ista sanctificatione of ys. 12. haurietis aquas de fontib saluatoris. i. a saluatore. sanctificatis.

Decimusseptimus articulus e. Quare liter xps fuit baptizatus. Circa que articulum ponuntur quatuor rtute s pncipales. Quarum. Prima est. Qd xps no videtur fuisse baptizatus in forma baptismi qua tenet moderna ecclesia. qz illa forma fuit instituta adar. vlt. post xpi resurrectionem. & ista non vtebatur so. baptista cum sui baptizati rebaptizarentur.

Secunda est. Qd xps non fuit baptizatus i forma baptismi qua tenuit ecclesia primitiua. qz illa fuit in nomine iesu xpi. habetur act. 1. sicut nuc fit in nomine patris & filij & spiritus sancti. Et ideo non videtur conueniens q xps baptizaretur in nomine iesu xpi zc. Tertia est. Quod xps non fuit baptizatus in forma baptismi ioannis coi. qz sicut colligitur ex euangelio. dicunt sancti comunitur q. b. io. baptista in nomine venturi baptizabat non est autem verisimile q xps baptizaretur i nomine sui ipsius venturi postqz iaz venerat. Unde sicut requiritur distinctio inter baptizantem & baptizatum vt nullus possit baptizare seipsum. ita videtur requiri necessario inter baptizatum & eum in quo nomine baptizatur. sicut inter pncipium a quo & effectum. Quarta veritas est. Qd xps fuit baptizatus sub aliqua forma speciali diuinitus reuelata beato ioanti qz si fuisset baptizatus sine illa forma. tunc fuisset pura ablutio. & non sacramentum cuius oppositu dicit. b. Ambro. Et si ibi fuit aliqua forma verboruz opz fm premissa q fuit specialis cum scdm predicta alie fuerint exclusae que sunt communes que autem fuerit ista videtur communiter ignorari. Sed oritur dubituz qz si xps non fuit fm eandem formam baptizatus vt ceteri xpiani. cum circumfusus fuerit sicut ceteri iudei magistergo voluit assimilari ipsis q nobis. ita premissa nec tunc dedit exemplum. Of autem qz non fuerit eadem forma transiens. fuit tamen eiusdem ronis res sacri pmanet

.s. character. qz eiusdem ronis creditur infusus xpo & ceteris xpianis. vt idem signus sit ducis & exercitus. Et forte character fuit aliter ronis in iudeis. Ad argumentu factu in principio qdntis. Dicit qz modo plectio ri xps suscepit baptismu. q ipm pcepit alijs. aut docuit. Et istud sufficit. imo superhabundat zc.

In festo se Agneti n. & mar.

Enerunt nuptie agni & vxor prepaui se apoc. 12. Ad cuius vbi declaratione e intelligendu qz qn aliqd infimoniu phitur.

Circa puella que desponsat ptingunt quatuor mutationes. Quaz. s. Prima e. qz talis puella a ppijs parentibus sequitur. qz desinit esse in pte paratu. & incipit ee in pte viri. sicut docet in diuina scriptura nferoz. 3. vbi of q puella qdau e in domo pna vortu eius e in pte pps. Si aut nupta fuerit est ei votuz in pte viri. & no pps zc. Secda e. qz alijs pntibus copulatur qz ex tali desponsatione phit affinitatem cu pentibus viri. ita q cu eis phere no valcat fm aliquos gradus vt docet scriptura diuina. leuit. 18. c. h ad primam sui non accedet vt reuel turpitudine eius & infra. Nec accedat ad vxorem eius q tibi affinitate iungit.

Tertia e. qz talis puella a propria nobilitate excolitur. Cuius ro est mutatio psonae eo q a proprijs parentibus sequatur. vnde si filia regis plebeio nubat. nobilitate regia pua. vñ scribit leuit. 22. q filia sacerdotis nupta cuicunqz d ppo fuerit. de his q sanctificata sunt & de pmtijs no vescet. Quarta e. qz talis puella ad alia dignitate assumit. qz viri pentibus copulat. vñ si filia ignobilis nubat regi vel filio regis assumit ad regia maiestate. sic paruit i hest. qz rex assuerit voluit ee regina cu eet de humilibus pentibus nata. Id est. 2. Amavit ea rex plusqz ocs mulieres. huiusqz gram cora eo sup ocs mulieres posuit diademam regni. capite ei zc. & tñ fuit de humilibus pentibus. Istis aut pre-

missis. q. quatuor sambul sequitur vna ratio. que in diuina scriptura inuenitur expressa. Et e. Qd qn aliqd infimoniu phitur puella a viri cognatione nuncupatur. vnde ys. 4. Mulieres septem apprehendit viru vnu in die illa vi. pane nrm comedemus zc. Et sequit immodo iocetur nome tuum sup nos. Et qz in isto sacro matrimonio. in quo dei filius beate A. fuit desponsatus spousus fuit agnus. Itcirco decuit vt in nuptijs istis virgo illa ofef Agnes ab agno. q. cognominata a suo sponso. Et ideo ad istius virginis comendationem cognomen est declarandum conuenienter assumitur verbum istud Venerunt zc. Sed attendendum est. qz ad nuptiarum beneficium duo requiruntur principaliter. s. Primo q persona spose sit preciosis localibz ornata. Secundo q persona sponsi sit dignis natalibus illustrata. Et qz in presenti matrimonio p persona sposi fuit illustrata nobilibz natalibus. ideo permittitur Venerunt. Iste quippe agnus est eterni dei filius de quo dicitur apoc. 5. Dignus est agnus qui occisus est accipere potestatem virtutem dei tatem sapiam honore fortitudinem gliam & benedictione. Secdo qz p persona spose. s. bte agnetis fuit adornata preciosis localibus. Et id sequitur. Et vxor eius zc. pro qua vxor pot accipi illud apoc. 12. di. angelo ad. b. ioane veni ostendam tibi spsam vxore agni. Vbi e intelligendu qz hic facit diam inter spozas & vxore agni alio qn faceret nagatione. cu dicit spozas vxore. Qu spozas dñ qñ infimoniu e iniciatu s vxor qñ e summatu. Ad simoniu aut iniciat p aliorum psumum. s. summat per corporu associatione. Nuc aut btissima agnes no solu fuit spozas agni p vortu hie ginitatis emissuz. sed et fuit vxor. qz post vortu hie ginitatis corpi xpi fuit associata. vñ sicut refert btus Ambrosius corpi meo. corpus eius sociatu e. & sanguis eius ornatuit genas meas anulo suo subarrauit me zc. Circa pma parte thematics. Et vi. Venerunt nuptie zc. Et intelligendu qz 7 nuptie p agni describit i sac scriptura. Et

p^onup^o **1°** Prime nuptie sunt iste in quibus mater dñi cum ioseph sunt associata adat. i. Cum eēt inquit desponsata rē. Iste autē nuptie dicunt agni non q̄ ex ipsis fuerit xpi gñō in se facta. sed q̄ quo ad hoīes ex ipsis fuit genero honesta xpi. vnde Ambr. sup. 2° uc. tangit quinqz rōnes quare isti agno nuptie celebrare fuerit. Quarū.

2ª Prima fuit q̄ xps sicut fidelis magis voluit apud infideles suā natiuitatē manifestare q̄. i. natus fuerit p ppagationē q̄ matris castitatē violare q̄ si mater cōcepisset potuisset p fornicationē diffamari. si non desponsata pperisset. vnde dicit. Adaluit aliq̄s de suo ortu. q̄ de matris pudore dubitare. nec putauit ortū sui fidem matris iniurijs astruendam rē. vsqz ad apicem secunditatis. Secunda fuit q̄ non docuit vt mulieribus infamibus mater dñi foret in exēplū. vnde dicit sic. Non docuit virginibus sinistra opinione vincitibus excusationis velamē relinquere. q̄ ifamata mater dñi videtur rē.

3ª Tertia ē q̄ testimonium ioseph spōsi erat sufficientissimū p virgis castitate cū ipse nutrebat filium quē sciebat. se non genuisse. q̄ non fecisset. nisi matris castitatē non fecisset. vnde dicit sic qm locupletior testis castitatis extitit maritus qui postz dolorem iniurie vendicare obpropriū. si cognouisset violatum sacramētū. Quarta rō est. q̄ docuit malis hoībus velamē excusationis asserere. ne se possent excusare. de xpi persecutione. vnde dicit sic. Quid iudeis: quid herodi posset ascribi si natū ex adulterio persequi videretur. Quinta rō est. vt diabolus deciperet circa istud mysterium. sicut primo deceperat qui pñi in nupte virgis potuisset habere suspectū. vnde dicit q̄ non mediocriter cā fuit fallē. dī pncipem mundi rē.

4ª Secunde nuptie sunt i quibus natura humana fuit dōbo copulata. de quibus b̄z ex pōz bti. 66. intelligitur qd scribitur adat. xxi. Simile est regnum celorum hōi regi qui fecit nuptias filio suo rē. Intelligendum ē tñ q̄ sacm incarnationis xpi. de quo nunc agit recte nuptijs pparatur. rōne quadru-

plici. Quarum. i. Prima ē q̄ vinculum matrimoniale est vinculum vnionis maximū iter vniones humanas. vnde excēdit vinculum vnionis patris et matris cum prole dī. scriptura gen. 2° ob q̄ cām dimittit homo patrem et matrem rē. qd dcm replicat saluator in euangelio. Ita vinculum vnionis verbū. cum natura humana sibi desponsata est supplexmū inter vincula cuncta creata q̄. b. Ber. inducit dī. q̄ ista vnio tenet a rōne inter omnes vniones citra illā qua vnuntur tres. per sonē in vna natura diuina rē. Secunda ē. q̄ sicut nuptie sunt iter pncipes p longam discensionem. vt pax possit firmā reformari. vnde vulgo dī q̄ bella pncipum. variāntur cōmibia. Ita ista sacra vnio fuit facta ad pacem firmandam iter deum et hoīes qui fuerat ad iniuriam discordes. ideo dicit ap̄ ad ephē. ij. q̄ ipse ē pax nostra que fecit vtrāqz vnum. i. natura vtrāqz vnita in eodem supposito rē. Tertia ē. q̄ sicut nuptie pcurant affectuose et sollicitē puellis nobilibus a parentibus et fratribus. quando habent desponsari regibus. q̄ in hoc honorant. vitantur et extollunt. Ita iste nuptie fuerunt a sanctis angelis diligentissime pcurate. sicut p̄z 2° uc. i. loquente angelo ad dñi matrem. Isti autē angeli i hac desponsatione sublimati fuerunt. q̄ sunt frēs germani animarum rōnabilius que ab eodez patre sunt pducte. et eadem matre spūali ad eius imagine facte. Et ideo quando aia rōnalis xpi fuit verbo vnita tunc soror eorum extitit desponsata et non mirum si de hoc gaudebant 2° uc. ii. facta ē cum angelo multitudo celestis laudantium et dī. glia in altissimis rē. Quarta ē q̄ sicut in nuptijs pparat. cibis pro sponsa quanto fieri potest delectabilis vt eius animus alicui ad sponsi complacētiam. ita in ista bñdicta incarnatione maxime vt anima xpi fuit verbo desponsate p vnionem ypothaticam fuit fructione diuine essentiae et glorificata perfecta visione. sicut dicit propheta dauid. Satiabor cūz appuerit gloria tua. Tercie nuptie. 3ª nup^o

sunt in quibus psona agni fuit manifesta de quibz habetur Jo. 2° c. die tertia facte sunt nuptie in chāna galilee rē. Iste autē dñr nuptie agni. q̄ ibi agnus manifesta uit glia suam. vt hētur ibidem. In qbz nuptijs sponsa dī fuisse adaria magdalena. et sponsus Jo. euangelista. Dicit autem b. Hieronymus q̄ xps vocauit eūz de nuptijs volentem nubere. Nec istd derogat eius virginitati. q̄ mater dñi de dī consensum in sponsum. sine virginitatis diminutione in mente dando cōsensum in matrimoniale vinculum et nō matrimoniale actum. Et sic de beato Joāne credi pōt. imo cessit matrimonium istius in virginitatis laudem. q̄ virginitas perfecte sumpta est virtus pura. sed si cōfiscatur sacro fit cōsecrata. Intelligēdū est tamen q̄ in diuina scriptura inueniuntur quatuor v̄ginitates consecrate. Rē supra in sermo. b. io. euangeliste simone. Dilectus meus articulo. 5°. Quarte nuptie fuerunt et sunt ille in quibus aia fidelis xpo efficitur coniugata. Iste autem nuptie fuerunt per inuentum amorem xpi sponsi et anime sponse se mut^o desiderant. de quibus ad litteram loquitur iōānes i apoc. vlt. c. Sp̄s s̄s et sponsa dī eunt veni. i. p̄o recipio et inuenio desiderio copulandi. Intelligendū est tamē q̄ istud matrimonium in sacro baptismi primo iniciatur. q̄ est sacm fidei. vnde dicit propheta osee. ij. Desponsabo te mihi in fide rē. Secundo consumatur in diuina eucharistia vbi corpa v̄gūz copulantur. sicut dicit dñs in iōanne. vi. Qui manducat carnem meam in me manet et ego in eo. Tercio quādoqz repudiatur propter lapsum peccati mortalis. q̄ causa fornicationis licet repudiare vxorem. sicut dicit dominus in euangelio adat. xxi. Dico autem vobis qd quicunqz dimiserit vxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit mecat quasi dicat b̄z dimittere quando fornicatur. imo non b̄z eam tenere. s̄m sententiam sapientum q̄. b. Aug. inducit in li. retractationum. et q̄ etiam peccatum mortale est spiritua-

lis fornicatio cum sit auersio a vero sponso et conuersio ad bona cōmutabilia cum quibus anima voluntarie iuncta adulteratur. ideo in tali actu anima desponsata a xpo repudiatur leuit. 20. si mecatue fuerit quis cūz vxore alterius et adulterij ppter auerit cum coniuge proximi fuit morte morietur. Quarto reconciliatur et hoc per sacramentum penitentie in quo anima reuertitur ad verum sponsum. vnde de talem sponsam alloquens dominus Jere. 3° ca. dicit. Tu autem fornicata es cū amatoribus multis veritatem reuere ad me. Et s̄o suscipiam te dicit dominus. Sed attendendum est q̄ solum ille anime istud matrimonium impollutū seruant integrum que permanent in innocentia baptismali. q̄ nunq̄ ibi interuenit diuini peccati mortalis. et ideo iste sponse secure sunt. et in talibus est perfectus celibatus solum anime in sua virginitate perditum. que nunq̄ recuperatur. sicut nec baptism^o iteratur. Et nulla anima virgo est. nisi que permanet in gratia baptismali. et istud donum est ab illo sponso. Et ideo dicit ei sponsa Jere. 3° pater meus es tu dux virginitatis mee rē.

5^a Quinte nuptie agni sunt ille in quibus mulier intacta efficitur consecrata p virginitatis votum ipsa manifestata et tales sunt que semper concommittatur agnum virgines enīz sunt et secuntur quocunqz ierit. vt habetur apoc. i. 4. De quibus nuptijs accipit ecclesia istud dictum apostoli. ii. i. cor. 12° Desponsauit vos vni viro rē.

Ad hec vt mulier aliqua sit ad istas nuptias ydonea summe requirit. q̄ i me te et in corpore sit castissima. et beatissima agnes illa virtute floruit. iecirco vna de principalibus sponis agni fuit et diuina prudentia sic numerata. Intelligēdū est tamen q̄ ista virtus castitatis militat contra passionem cōcupiscentie carnalis quadrupliciter. Primo militat aliquando sic contra passionem. vt nec superari possunt nec superare. donec manent in continua lucta. et donec sponte passio discedat et tales perseverantes dicuntur. quia nec

cadunt nec vincuntur. **Ad alth. 14.** qui per seuerauerit usque in finem hic saluus erit.

Secundo. Aliq sic militat q diu pugnant et tandem vincunt: sed cu difficultate et isti dicuntur continentes dicente aplo. p^o cor. 7. sic pugno non quasi aere verberas. S3 castigo corpus meum. et in Job. 7. **Ad illi** e vi ta hominis super terram.

Tertio aliqui sic militant q facilliter il las passiones vincunt facilliter et confessi surgunt ad modum fortium bellatorum et isti dicuntur temperati: quia perseuerantes vincunt eas vt. p3. de Joane bap. i pueritia incipiente: iuxta illud. Antra deserti teneris sub anis etc. Et Samuel p^o 2. et i2. dicit Samuel ego senui et calui ita qd conuersatus coras vobis ab adolescentia mea usq ad hac diem: ecce pressio sum loquimini de me coras dno: quasi dicat sum sine macula etc. **Quarto.** Aliq sic militant: q habet ita doctas illas passiones: vt insurgere no psumat s iudicis romis: sicut pp^o infirmus q est subingatus a fortitudine principis: et tales sut impassibiles ad modu age loy. **De qb^o** ad heb. 2. sancti pfide vicerunt regna opti sut iusti. adepti sunt repromissioes obtinuerunt ora leonum extinxiserunt impetum ignis effugauerunt aciem gladii conualuerunt de infirmitate. fortes facti sunt in bello. Ideo dicuntur habere virtutem eroicam que dicitur diuina q habentes magis dnr filii dei q hominum. sicut Lyprianus dixit de Etoie: de qua nature loquitur. b. Dyo. in epistola ad Joannem euangelistam qui eam fuerat consecutus. Et secundum istas virtutem eroi cam beatissima Agnes militauit contra passiones concupiscentie: vt omnino impassibilis foret dicens discede a me pabulum mortis: et ideo decuit. vt christo fieret desponsata in gratia excellenti: vnde dicebat. Ipsi sum desponsata cui angeli seruunt etc. Sed attendendum est q quatuor modis homines male se habent circa istas passiones. Alii enim diu resistunt: sed finaliter no permanet. **Luc. viij. cap. hi** sunt qui audiunt: deinde venit dia bolus et tollit verbu de corde eorum ne cre

dentes salui fiant: et isti dicunt in pseuerantes quia finaliter non perseuerant. Alii ci to vincuntur vehementia passionis non tamen sine resistentia et isti dicuntur incontinentes **Bala. v. caro** concupiscit aduersus spiritum et spiritus aduersus carnem.

Aliqui aut vt insurgit passio sequitur eam sine vlla resistentia et isti dicuntur imtemperati ex malo habitu. **Gal. quinto** Qui talia agunt regni dei no cosequuntur etc. Aliqui autem passiones non expectant: sed ipsas insequuntur et desiderant: sicut sapiens dicit de spectatione excellentie virginem et suspirante **Ep3. de sodomis** quando. i. 4. vinqz faciebant **Loth** vehementissime iam prope erant vt infringere for res et tales vocantur bestiales. et tale vstis dicitur bestialitas: contrariu. s. virtuti herosice: q sicut ista virtus excedit bonitate humanam et limitatur diuinam. ita istud vici um transcendit vicium hominum et etiam vltra malitiam bestiarum: pro quo vicio potest accipi illud eccli. xj. i corde meo dixi de filiis hominum: vt probaret eos de us esse similes bestiis sicut dicitur in libro **Adacha. 2. cap. 4. de Adnelao:** qui habebat animum fere bellue et crudelis tyranni etc. Sexte nuptie agni sunt ille in q bus sancta mater ecclesia fuit christo vnita de qua vnione loquitur **Aposto. heb. 13.** qnto di. dum loqueret de sacramento matrimonij in terrestri paradiso instituto. Sacramentum autem hoc magnum est. Ego autem dico in xpo et in ecclesia: quia ista matrimonialis coniunctio que fuit in paradiso instituta. de qua loquit **Apo stolus** fuit signum vnionis xpi cum ecclesia **Intelligendum** est tamen q coniubium status in nocentie fuit signum coniunctio nis xpi cu ecclesia coniuncti. ratione quar. **Prima** est. Quia sicut in statu innocentie no fuit bigamia: vnde pm^o bigami sunt **Lamech** maledictus. Ita et xpus no q contrahat nisi cum ecclesia. Et in signis hu ius no admittit bigami ad ordines sacros et ecclesiasticos. **Secunda** e q sicut in illo statu erat matrimonium indissolubile pro eo q verum matrimonium dissolui non

pot nisi p morte alteri: coniuga et tunc nullus mortuus fuisset et ita m^o monu xpi et eccleie e oio indissolubile. **T^o** id e q sic vbi pcepisset mrs sine sue pgnitaz corruptio ne. Ita nunc ecclesia de xpo pcepit filios spiri tuales: sine sue integritaz remissione: q aut sine corruptione cōsequens declaratur **Aug. de ci. de re. 2.** Quarta ratio est q sic vbi sine dolore et violentia peperissent pro eo q dolor est pena peccati in pti. **gn. 3.** In dolore paries filios tuos. Ita nunc ec clia de xpo spirituali filios parit delectabili ter q per caritate etc. Quinta ratio e q sicut in statu innocentie semper masculi fuissent et femine pares pro eo q ois cō tractissent sine bygamia: vt dicit **Aug. vbi supra.** Ita in generatione xpi et eccleie non sunt dispares masculi et femine in merito: et seru sicut nec in merito q dicit **Aposto.** ad **Balatas** tertio neqz masculus nec femina omnes enim vos vnum estis in xpo **Iesu etc.** Sexta q sicut ibi si fuissent ni si predestinati: quia ibi nullus fuisset dāna **p^o**. Ita null^o b ghrat nisi do accept^o fuerit **Septime** nuptie agni sunt ille in qui b^o celest^o p^oia i fine mudi e it ipi agnocter nalis ordiata de q^o log^o saluator. ma t. xij. Simile e regni ce. hoi q scē nup. si. suo. etc. Iste qppe nuptie filij regis eter ni sunt facte qz tota celest^o yer^o imo tāq dō spōso e eternal^o coniugata. **Intel^m** tū est: q ista final vnio totius celest^o iter^o cu agno apparet atur nuptie xpi qti rōe **Id^o** qz i nuptijs p^oiosa cibaria pparatur ita b ferula p^oiosissima apponit. s. diuina supposita. qz fm b. **Aug. res qb^o** facti fruct^o. sunt ille q beatos nos faciūt: sic pa ter et filius et spūs san. nec erit ibi alius cib^o quo fruāt: nisi diuina essentia etc. **Secundo** quia sicut in nuptijs cōmen sales apostitis cibariis corporaliter reficiuntur. Ita hic istis p^oiosis vapibus saturabunt cū. n. infinita sit fames inte^o cati et voluntas vt no possint per aliqd bonum creati saturari: tū isti p bonū infinitū saturantur: vt di. ppba in pōs. **Satiabor:** cū etc. **Tertio** q sicut in nuptijs inebriant^o: vt supponebat **Architelmus** i **Jo.**

2. **Dis** hō bonū vinū ponit: et cū libetati fuerint tūc id q d^o d^oerius ē. Ita illic scilicet. Ita erūt ditate abfori voluptate in cōpara bilit^o qsi ebrii pōz n recordē nisi ascē dēt sup cor. p^o. **Iacob** iabāb abubertate dō m^o tue et torēte voluptat^o tue potabis eos.

4. q sic filij p^oite spōso mulacten^o in aliq molestia sic dī in apoc. xij. Et abstergit d^o oēs lacrimā ab oculis eor^o et mori vltra n erit neqz lū^o n3 clamor n3 dolor erit vltra q p^o abest. et dicit q sedebat in trono. Ecce noua factio oia. Ita scilicet in cōiunio nuptiali pp p^oitā spōsi oimoda carebūt in edia. **Jo** dicebat. **Angelus b.** **Joāni apoc. 19.** Beati q ad cenā nuptiaz vocati sunt agni bñdicti. Quaru nup tiaz nos participes faciat: etc. Amen.

In festo sanctorum Anastasij: et vincētis.

Ecce victoria que vicit mūdum fides nra. p^o. lo. 5. c. Quia brūs Vincētis. fm exigentiaz sui nois martyrii palam pce

teris victorie aggressus ē. **Jo** ad laudem ipius cōueniēter aumitur istud verbum. **Hec ē victoria etc.** In quo brūs **Joā nes** euāgelista. **Primo** introduci hu ius causam vel formam exēplare. Cum premititur. **Hec est victoria.** **Secun do** huius victorie efficaciam virtutalem. Cum subdit. **Que vicit** **Tertio.** **Hu ius** victorie causam primordiale. Cum adiūgit. **Fides** nostra. **Id^o** h^o victo rie causam exaltantem. qz istam victori am non habuit. b. **Vincētis** a se sed a deo qui dat cū vult et quando placet di gnis victoriā. p3. p^o. **Adacha. x. c.** De io nata qui fuit multū honoratus a rege alexandro. qz propter cum deuicerat regem **Demetrium.** Ideo dī vbi supra. Et ma gnificauit cum rex et scripsit eū inter amicos p^oimos: et posuit eum ducē et prin cem. p^oicipatus et reuersus est **Jonatas** in **Iherusalem** cū pace et letitia. **Se cundo** hui^o victorie efficaciam virtutale. **Hanc** efficaciam describit b. **Paulus** ad **hebr. 2. c. d.** sancti p fidem uicerunt re gna operati sunt iustitiam adepti sunt et cetera. obtinuerunt ore leonum et tingerunt

impetum ignis effugauerunt aciem gladii conualuerunt de infirmitate fortes facti sunt in bello. qz ibidem dicit supra impossibile est sine fide placere deo. Tercio huius victoriae causam primordiale. Hec est ista via que ducit ad vitas que est cam primordialis et finalis omnium nostrorum actuum. Aug. Fides ceteris virtutibus lumen fidei ministrat. Matt. 9. c. Fides tua te saluum fecit. d. ergo hec est victoria que vincit mundum etc. Et ea istam victoriam sunt duo principaliter inquirenda. Et. Primum est. Quo modo hec victoria fuit in sacra scriptura mirabiliter figurata vel exaltata. Secus est. Qualiter ista victoria est in pna mirabiliter premiata etc. Quatuor ad primu inducuntur plures victorie in veteri te. q. b. beati Vincentii fuit victoria figurata q. bus alie 7 victorie in nouo consistunt. Quatuor. Prima fuit victoria habrae gen. 14. qm vicit sumi chodolamoz reges elamitarum et thadal regem gentium. Et auraphel regem senar. Et arioch regem ponti. Et liberauit israhel nepotem suum obtulitqz pro eo melchisedech rex salcin. sacrificium etc. Iste habraam qui fuit pater fidei nostre. fm apostolum figurat beatum Vincentium per que fides xpiana fuit singulariter in hispania generata Item vicit. Primo. f. regem elamitarum qui interpretatur rex seculi mundana contempnendo. qz a iuuentute cuncta que habuit pro xpo reliquit etc. Secus do regem thadal seu tubal qui interpretatur appendens. qz appensio aculey crude lissina ipsum a fidei proposito non mutauit. Tercio regem senaar. q. dicit rex fetoris. qz propter sue puritatis castimoniam fuit leuita. adhuc iuuenis ordinatus.

Quarto regem ponti. qui dicitur rex inclinationis quam incurrimus per accidam. quia perseverantia boni operis adeo excludat ab eo desidiam. vt non tantum fugeret persequentes. sed eos insequi videretur. vnde dicebat epo valerio qd tu sub murmure mansuetorum verborum. superbum alloqueris exclama potius et

increpa istum infidelem xpicolum vt contrita rabies que deum suu clamat ipsa vocis auctoritate frangatur Contra istos quatuor reges debent clerici dimicare. Et. Primum vincat per contemptum mundanorum i effectum. aut saltem in affectu. Si quis enim diligit mundum non est charitas patris in eo. vt ait io. in canonica p. 1. c. 11. q. 2. omne quod est in mundo aut concupiscencia carnis etc. Secundum vincunt per patientiam. dum inferuntur mala temporalia. qz xps cum malediceretur non male dicebat. Et cum pateretur non combinabatur. vt ait. b. pe. in canonica prima. c. 11. Tertium vincunt per castimoniam non solum ab illicitis actibus. sed etiam ab illicitis affectibus et aspectibus abstinendo. qz sicut in triumphantis ecclesie virgines semper agnum secuntur quocumqz iter ita in ecclesia militante non debent nisi homines casti esse de xpi sorte. vnde clerici sunt hodie proleutis testamenti quorum pater carnalitatis viciu gladio vidicauit in sicimis.

Quartum vincunt per latram qua erigimur circa ista que pertinent ad cultum diuinum que est potissima omnium virtutum moralium ista virtus lz sit omnibus communis tamen clericis est magis propria. qz mediantibus ipsis ministrant illa que pertinent ad cultu diuinu d qua est primu mandatum. Matt. 23. c. Dilige dominum de. te. ex to. de hac virtute est principiu legis preceptum. f. dominum deum tuum adorabis etc. tanto enim ipsa est nobilior quantum vicium sibi oppositum. f. ydolatria est peior cetera.

Secunda victoria fuit Adoyse quando vicit amalech. exo. 17. tenendo virga dei in manu sua per virtutem orationis idco dicitur supra quando enim leuabat manus ad celum vincebat israel. sed quado fatigabatur laiare vincebat amalech Iste Adoyse figurat bñm Vincentium qz Adoyse interpretatur assumptus de aqua. et beatus Vincentius fuit translatu de aquis. i. de tribulationibus huius seculi ad montem dei ozeb. iuxta illud ps.

non me demergat tempestas aque nec absorbeat me profundus. neqz vt sup me pu. of. suus Adoyse vicit Amalech q. terpeia tur gēs bruta Sanctus 110. iste vicit an a lech. i. brutum. i. datianus qui bruti crudelitate circa eum insaniebat et hoc p virtutem orationis. vnde in ecules ellevat dicit in sublimibus agor. vnde quado tacebat querebat cur taceret. dicit qz tempore orationis. vir xpiānus cum deo loquitur. Ad istam virtutem exortabatur xps discipulos suos tempore temptationis dicit. orate ne intretis in temptationem. Matt. 26. c. Ad hanc debet unusquisqz tempore temptationis recurrere. qz omnis temptationis inclinatio deorsum. oratio autem eleuat sursum. et contraria contrariis curantur. Tertia victoria fuit iohue. x. c. quado vicit. 5. reges amorcorum quando sterunt sol et luna spacio diei vnus inuocante dominum. Iohue x. obediēte voci hominis. et tunc cepit. 5. reges. f. reges hierusalem regem hebreo regem iherimoth. regem lachis. et eglon de quibus dicitur vbi supra percussitqz iohue et interfecit eos atqz suspendit super 5. stipites fueruntqz suspensi vsqz ad vespertum. Iste Iohue qui interpretatur saluator est. b. Vincentius qui saluauit seipsum pro xpo meritorie moriendo iuxta illud luc. qui perdidit animam suam propter me saluaz faciet eam. Iste Iohue habuit de. 5. regibus amorcorum victoriam et beatus Vincentius de. 5. sensibus corporis qui in vita amorcorum. i. carnalium hominum in quibus regnant anime. f. dominum possidendo. istos reges subiecit israhel. i. rationi que videt deum per carnis mortificationem. fm apostolum di. Castigo corpus meum etc. Istos enim. 5. reges debemus redigere in seruitutem rationis. qz iste sunt fenestre per quas intrat. f. mors ad animam nostram. fm Jere. 22. Quarta victoria fuit Sedconis iudic. 7. quando vicit Adadian qui fuit virorum fortissimus appellatus ab angelo. Iudic. 6. Dñs tecum virorum fortissime qz isto signo rotis inuelleret vicit madian p3 ibidem qd signu

fuit figura incarnationis filij dei. dicente propheta ps. 71. met. 6. Descendet sicut pluuia in vellus et sic silicidia etc. Iste fuit. b. Vincentius qz ipauisus circa bonas mortem fuit que est propria fortitudo. Iste premisse signo rōnis inuelleret. qz significat incarnatione xpi in virgine. iuxta illud ps. Descendit sicut pluuia in vellus etc. vicit madian qui interpretatur iniquitas qz beatus Vincentius in virtute incarnationis xpi de qua habuit fidē plenissimaz Iudicem in iniquitatis vicit quadrupliciter. Et. Primo qz eius minis non cedēs gratis se obrulit et presentauit. Secundo qz eius mīstris supplicia intulit et mala multa. Tercio qz ipsum iudicem postea ingenter verauit et mirabiliter afflixit.

Quarto qz eius i pietatibus post mortem precessit et cetera. Quinta victoria est Septe iudic. xi. quando vicit filios amon qui populus inutilis interpretatur Iste Septe qui interpretatur aperies fuit b. Vincentius qui ea que sunt fidei xpiane aperiendo infidelibus qui circa eum erat vicit amon qui interpretatur populus inutilis et significat populum paganorum per eius predicationem ad fidem conuersorum. qz illi ante conuersionem erant peccatus inutilis ad bene operandum. sicut homines mortui. qz dñs infideles mortuos appellauit di. vni discipuloz. Matt. 8. dimittite mortuos sepelire mortuos.

Sexta victoria fuit Sansonis iudic. 16. quando vicit philisteos cum maxilla asini in qua ortus fuit sons aq viue. Iste Sanson fuit. b. Vincentius qz ipse habuit fortitudinem solis iusticie. i. xpi interpretatur enim fortitudo solis. qz sicut xpus pro nobis mori non timuit. Ita nec iste. Iste est Sanson qui vicit philisteos. qui interpretatur cadentes. i. demones. qui ab archie superne curie ceciderunt iuxta illud luc. x. videbas sathanas de celo cadentes qui superauit persecutionem ab eis inuictat per datianum ad xpiānum rurnā etc.

Septima victoria fuit Dauid. 1. 6. 16. c. 1. quando interfecit goliath infunda et baculo accipiens quinqz impudissimos la-

3^a vict.5^a vic^a2^a vict4^a vic^a6^a vic^a7^a vic^a

plides de torrente. Iste dauid. qui iterpre-
tatus vultu decorus fuit. b. Vin. cui? ani-
ma fuit: decorata virtutibus & donis spi-
ritualibus. Iste dauid vicit goliath q. inter-
pretatur transmigrationis & significat carnes no-
stram. que quotidiana corruptione consu-
mitur. Idem vicit. b. Vin. acceptis. s. la-
pidibus. i. quibus plagis. quas xpus in suo
corpore protulit. Sicut enim illis caro xpi
fuit attrita. Ita ex consideratione ipsarum
caro nostra ateratur: & carnis temptatio-
nes ex hoc repellantur iuxta illud p. pe. 4.
Cepo in carne passo. & vos eadem cogita-
tione induamini. Et armatura singularis
aduersus hostem. est cogitatio passionis
xpi. q. dum hostis recordatur se superatū
fuisse illa. adhuc iterum dubitat se. s. supra-
ri. Iste enim septem victorijs ve-
stamēti correspondit alie septem in no-
te stamento per quas victoria. b. Vin. non
tāta fuit. exaltata. sed etiam formaliter de-
clarata. Quarta.

L

p^a vit^a
no. tcf.3^a vic.3^a vic.

Prima fuit victoria xpi de qua habe-
tur apoc. v. c. vicit leo de tribu iuda. Sic
enim xps in patibulo pro nobis extensus
in cruce. Sic. b. Vin. fuit in culley suppli-
cio suspensus totoq. corpore dissipatus.
Sic et xpus fuit multipliciter in sua carne
mirabiliter vulneratus iuxta illud euan-
gel. qui vult venire post me x. Crucis
enim & culley supplicia conueniunt in cor-
poris suspensionem. & membrorum dissi-
pationem. Secunda victoria fuit. Beate
marie virginis. misis domini & cuius mar-
tiris. Quē. in euangelio prophetant si-
bi. Tuam ipsius animam x. Sicut enim
mater domini fuit in sua anima gladio
passionis xpi transfusa. Sic caro. beati
Vin. fuit usque ad vltimum pene tracta-
pectinibus fereis ideo dicitur vt reuelent
in mectis cordibus & ce. q. magnitudo fi-
dei huius sancti. non nisi per ingētia sup-
plicia potuit reuclari. Tertia victoria
fuit. b. Joannis baptiste de q. legitur ma-
14. Sic. n. b. Joānes fuit captus & vin-
culatus. Sic. b. Vin. fuit cathenis & carce-
ribus fatigatus. Et sic ille ad sui mortem
ex increpatione Herodem incitauit. Ita

iste ad sui necem exargutione rigida da-
cianum concitauit vt ostenderet q. non
inulctus sed sponte pro christo mortem
suscepit. Admōrās illud euāgelij addat.
io. Nolite timere. e. q. corp^o occidit aīaz
autem non possunt occidere x. Quar-
ta victoria fuit. beati Joannis euangeli-
ste. de quo dicitur apoc. p. cap^o. Fuit in
insula que dicitur palmos x. quia sicut
iste fuit in maris insula exulatus. sic iste
in maris vinda precipitatus. Et sicut ille
in feruentis olei dolium missus. Sic iste
in craticula super carbonēs affatus. Si-
cut. b. Aurentius qui fuit eius colecta-
neus vt fertur. sed & con sanguineus. ita
vt dicere de illo apostolus. ipse autem
saluus erit. Sic tamen quasi per ignem
x. Quinta victoria fuit beati stepha-
ni de qua habetur act. 7. Et dicitur q. te-
stēs deposuerunt vestimēta x. Sic enim
corpus beati stephani fuit saxis crepitan-
tibus conuassatum ita corpus. b. Vin.
fuit relictis penitentibus sanctum. ita
vt dicere posset istud propheticum cor-
pus meum dedi percutientibus x. Sep-
ta victoria fuit beati pauli de qua habe-
tur. 2^a corin. xi. vbi ait quinquies qua-
dragenā. Sicut enim. bea. paulus fuit
pro christo multoties flagellatus ita iste
fuit pro xpo durissime verberatus fin ate-
stationem Amb^o & ad al. iuxta illud euā-
gelij. Tradet. n. vos x. Septia vi. fuit
Michael arch. de q. h. apo. 1^a vbi dicit
factū ē prelium magnū i ce. Quia sic b.
Michael vicit antiquū hostem ipluz de
celo fugādo. Ita bea. Vincē. de ipso tri-
phauit ipluz daciandū tyrānuz de solo ec-
clesie militantis effugādo p. suum sangui-
nem: q. interfectio martyru paulatim sa-
than de terra in abyssum fugauit. donec
tēpore b. Siluestri fuit religatus in aby-
so: ut habetur. 2^a de ci. dei. ideo dicit ibi-
dē ipsi vicerūt cum: vt habet in apoc. xij.
bea. Joannis euāgeliste. s. relegan^o ipluz
in abyssum x. Circa secundam prem
sermonis est intelligēdum q. anima bea.
Vincētiū secundum illas septēnes victori-
as fuit septē beatitudinib⁹ que nunciate

4^a vi.5^a vi.6^a vi.

1

fuerunt septem angelis. vij. ecclesiarum in
apoc. pmo cap^o. vij. stelle ageli sūt. vij. ec-
clesiaz & candelabrorum & septē ecclesie
clericali. Quaz. Prima fuit. Quādo
eius aīa se vidit per primā resurrectionē
in vita felici ppetuata. ideo conuenienter
fuit figuratus p angelum. Ephesi. ecclesie
cui dicitur in apoc. 2^a. cap^o. vincenti dabo
edere de ligno vite qd est in proad^o dei
mei x. Istud lignum vite est xp^o p cui⁹
esus perpetuas in vita anime sanctorum
paradiso celestis fuit p illud lignū vite p
petuantur corpora primorum parentum
interessit paradiso.

Secunda fuit: quando eius anima vi-
dit se liberatam a plagis & piculis eterne
dānationis. Et ideo conuenienter figuratus
fuit p angelum ecclesie finit: cui dicitur
fuit a poca. 2^a. Qui vicerit non ledetur a
morte secunda & cetera.

Tertia fuit quando eius anima vidit
q. sibi fuerūt archana celestia & secreta re-
uelata p nāz incoephehētib⁹ cōcāta: ideo
bene figuratus fuit p angelū eccleie p gami
Qui dicit apoc. & vincenti dabo ei māna
absconditū: & dabo ei calculū nouū cādū-
dum: & in calculo nomen nouū scriptū: q.
nemo scit nisi q. accipit.

Quarta fuit. Quā eius aīa vidit q. sibi
ptās & auctoritas regni fuit colata ei. Et
ideo bene figuratur p angelū ecclesie ipia-
tire. Qui dicit apoc. 2^a. Qui vicerit dabo ei
ptātes sup gētes & regna: & reget eos i vir-
ga ferrea: & tanq. vas figuli cōtingentur:
sicut & ego accepti a patre meo. Et dabo
ei stellas matutinas: ista stella est iusticia
per quam bene regulantur.

Quinta fuit. Quā hec beata aīa vidit
se virtutibus beatificis ad ornata. Ideo be-
ne figurat per angelū ecclesie sardis. Qui
dicit apoc. 3^a. Qui vicerit vestiet vestimē-
tis albis: & nō delebo eū de libro vite: & cō-
fitebo: nomē eius corāz patre meo & corā
angelis eius. Ista vestimēta alba sicut ha-
bet in eodē libro sunt vtutes sanctorū i pa-
tria que sunt due. s. sapiētia ad cōtemplan-
dum in intellectu intuitiue diuinā essentia
& caritas in affectu ad beatificā amādūz

eam. Scripta fuit. Quā ista beata anima
vidit se in diuino proposito cōfirmatam:
vt inde. non possit exidere vbi est felicitatē
colocata sicut ceciderūt angeli mali: vt ha-
betur in Ezechiele: ideo bene figuratur p
angelū ppyladelphie cui dicit apoc. 3^a.
Qui vicerit facia illum colūna in templo
dei mei. & foras non egredietur x. que est
beatitudo securitatis. que fm Aug. de ci.
dei est necessaria ad omnem miserā exclu-
dendā. Septia fuit. Quā ista beata aīa
vidit se super angelos exaltata cum. n.
oēs sancti ad ordines beatorū assumātur.
Nō vident martyres & speat tam victo-
riosi: sicut bea. Vin. in inferioribus ordi-
bus remanere. Et ordo thronoz maxime
martyrib⁹ hoībus ē pmissus. Iuxta illud
euāgelicū. ad al. 1^a. Beati q. psecutio-
nē patiūt. Thronus. n. maiestate regni dī
gnat. Iuxta illud ps. De fru. v. tui. po. su
p sedē meā. Idē conuenienter figurat p ange-
lum laudicē. Cum dicit apoc. 2^a. Qui vi-
cerit dabo ei sedere in throno meo: sicut et
ego vici & sedi in throno patris mei.
Iste thronus est ordo thronorum in quib⁹
dē deus sedet: ut ait Bernardus ad eu-
geniū. Iste septē beatitudines sunt desi-
gnare per illas septē stellas quas tenebat
xpus i dextera sua: Apoc. p. Et habebat
i dextera sua stellas. vii. ad liberat⁹ largiē-
dū eas hijs q. adertis ei⁹ crūt. Quaru⁹ s.

Prima est factitas que excludit om-
nem egestatem que fuit figurata Angelo
ephesi. Ideo dicitur vincenti dabo edere
de ligno vite.

Secunda est vita que excludit omnem
mortem: & hec fuit promissa angelo finit
Qui dicitur. Qui vicerit non ledet a mor-
te secunda.

Tertia est: Sapiētia sine errore. Hec
promissa fuit angelo per gami. Qui dicit
Vincenti dabo candidum calculum x.

Quarta est. Potestas sine infirmitate
que fuit promissa angelo. Thiatre cui di-
cit. Qui vicerit dabo ei ptātes sup gētes.

Quinta est. In nocentia sine labe que
fuit promissa angelo sardis cui dicitur
Qui vicerit vestietur vestimentis albis.

Scita est perpetuas sine defectu que fuit pmissa angelo phyladelphie cui dicitur. Qui vicerit faciam illi colunam. &c.

Septima est dignitas sine diminutione que fuit pmissa angelo laudice cui dicitur da bo ei sedere in throno meo &c. Istas septem stellas dedit xps de dextera sua bñd Vincentio. ppter septem victorias quas habuit de tyranno. ppter quas reportauit a xpo. 7. pmissas felicitates. Quas nobis concedat xps iesus dei & virginis filius. Amen.

In festo conuersionis beati pauli apostoli. Sermo primus.

A lucē solēq; conuersus est. & in aquas plimas redundauit hester. 9. c. **Q**uod de conuersione preclara. b. pauli per q̄ vltis ecclesia fuit singulariter illustrata. nūc agitur. Hecirco ad eius laudē cōuenienter as sumitur verbum istud. In quo quidē verbo istius sacratissime cōuersionis fructus geminus demonstratur. Et. **P**rimus est fructus veritatis eius in ipso fuerit fides xpi supernaturaliter reuelata. Et ideo p̄mittitur. In lucem &c. Sic enim dñs succedit nocti. sic eius illuminatio secuta fuit in fidelitatem iudaicam & tenebrasam vt ipse dicere possit ro. 13. Mor p̄ cessit dies &c. Secundus est fructus pietatis. Quia ab ipso fuit fides xpi vltiter p̄dicata. ideo sequitur. In aquas plu. redim. Sicut enī aqua facit germinare terras & dicitur phrycum. Sic doctrina. b. pauli apostoli fecit fructificare ecclesiam. Et ideo bene fuit prefigurata per illum fontem d quo dicitur. in gen. 22. q̄ irrigabat vniuersam superficiē terre. Ita doctrina eius ultra predicationes particularis aliorum apostolorum fuit ad totam vltz ecclesiam dilatata. Quia nō sub solis signaculo seruitas istius conuersionis ē introducta. Hecirco sub solis ē persona b. pauli apostoli multipliciter cōmendanda. Intelligendum est tamen q̄ sol in suo cursu habet duodecim mansiones

per annum in quarum qualibet moratur per vnum mensem. Sic cursus. b. pauli apostoli qui habuit in similitudinem solis fm beatum dñm. illustrando vniuersalem ecclesiam duodecim status in quib; colligitur eius vita. **P**rimus fuit status sue gñationis. Fuit autē de tribu beniamin generatus. sicut ip̄met testat ad Ro. 11. Que tribus habuit quatuor puilia. Et. **P**rimus fuit. Ad ei fuit ciuitas hierusalē distributa. que ciuitas ē figura superne patrie fm apostolum Gala. 4.

Secūdm fuit q̄ ista tribus fuit ab ydo latris segregata. qñ ieroboam abstulit x. trib; a domo danid & ipas ad ydolatrias traxit. & tunc rubē discessit ab eo &c.

Tertium fuit q̄ fuit p̄genici xpi cōfucta. i. tribus iuda. vt p̄ p̄ Hieronymū super ydāt. ca. Quartū ē q̄ ista tribu fuit passio & resurrectio xpi consummata & ascensio. q̄ ciuitas hierusalē ibi fuit. Ideo q̄ de ista tribu fuit. b. paulus cōuenit ei ista benedictio que data fuit beniamin in gen. a iacob. d. Beniamin lupus rapax mane comedit p̄dam ad vesperam dīuidet eleas. q̄ fm Aug. b. pauli. in p̄ncipio sue vite fuit lupus lacerans ecclesiam & diuisit eleas spūaliter in fine sanans ipsam ecclesiam &c. Secundus status fuit sue p̄mordialis eruditionis. fuit enim ad pedes gamalielis doctus de lege. vt ip̄met gloriat̄ teste Hiero. ad paulinum. Ista fuit p̄ma felle scola gamaliel. de qua p̄cessit quatuor p̄clari doctores eccleie quorū. **P**rimus fuit nichodemus q̄ passionē xpi scripsit. sicut vidit. Secundus fuit abibas filius gamalielis qui cum apostolo paulo de lege doctus fuit. Tertius fuit bñs stephanus. l3 non habebatur exp̄sse. Quartus fuit beatus paulus. qui supra coctaneos suos proficiebat in scientia. Iste fuit ille gamaliel venerabilis q̄ sua sapia apostolos a iudeis tutauit. vt habetur in act.

Tertius status fuit quasi p̄marius sue religionis cum tempore sue iuuentutis essent tres religiones. sicut sunt modo quatuor in ecclesia videlicet.

Herodianorum.

Saduceorum.

Phariseorum. vt p̄ in ecclesiastico. S3 b. pau. assumpsit religionem phariseorum que tūc tps fuit p̄fectissima. Iste pharisei vt fertur habebant quatuor signa p̄fectionis. **P**rimum fuit q̄ in fide non errabant. vnde. b. pa. post cōuersionem suam in consilio iudeorū exclamauit dñi. Egophariseus sum in act. Secundus fuit q̄ p̄cepta de calogi in frōte scripta gerebat &c. Tertium erat q̄ symbolis paliorum vestimentorum ponebant. s. aculeos ad recordationem de lege. Quartum q̄ orationes pliras faciebant. vnde b. pa. testatur se iuisse videndum fm legem & phariseum fm emulationem.

Quartus status fuit sue intense emulationis. quando supra modū p̄ sequebatur ecclesiam dei si spirans minarum & cedis in discipulos dñi. vt habetur in act.

Sed fuit consecutus miam rōne quaduplici. s. **P**rimo q̄ ignorans fecit ip̄o dicere thi. i. ideo dei misericordiaz cōsecutus sum. q̄ ignorans feci in incredulitate mea &c. Secundo q̄ zelum dei i se habuit putabat sic faciēdo placere deo vnde alibi dicit de scip̄o habundantius emulatoz xpi paternarum mearum traditioni. Tertio q̄ xpi diuitias misericordie sue ostendere voluit. vt ostenderet quoniam inclinatus ē ad parcendum suis supplicibus. q̄ parit suis persequentibus ipsum. vnde alibi dicit se ideo materiā cōsecutum fuisse vt in ip̄o xpus ostenderet diuitias gr̄e sue. Quarto q̄. b. stephanus singulariter pro ip̄o orauit quando eius lapidationi interfuit plus omnibus sciens. fm Aug. vnde cum quē habuit pro p̄sequente postea meruit habere cōfessionē &c. Quintus fuit. Status sue cele

bis conuersionis. quando accessit ad p̄ncipem sacerdotum. & petijt ab eo epistolas in damascum. vt dñi in act. In qua p̄uersione quatuor miracula cōcurrerūt. Et. **P**rimum fuit. Subita illustratio. q̄ circumfusi sit cum lux de celo subito copiosa. & tunc in luce traditur xpm appu

se. l3 non habeatur exp̄sse tñ alibi dicit. Nonne dñm vidi &c. Scdm fuit rep̄tina cecatio. sicut enī visus nō obtundit a claritate solis ita p̄claritate istius lucis nō hñl videbat act. ij. Tertium fuit diuina allocutio. qñ xps dixit ei. Saule. Saule cur me persequeris &c. ceteri autē audiebāt tumultū vocis non tñ xpm vt ibidem hñt

Quartum fuit cordis i mutatio q̄ eim prius fuerat contumax statz obediuit dñi. Dñe quid vis me facere &c. Sct̄ sta. tus ē sue spūalis regenerationis quādo fuit in damasco baptizatus. vbi stetit tribus diebus in oratione. non manducās nec bibens. donec baptismus suscepit. Abi fuerunt alia miracula quatuor. Et. s.

Primum fuit de sua visione qua vidit q̄ vis quidam noie anantas p̄ impositionem manuum reddebat sibi visū &c.

Secundū de xpi appitione qua appu it ananie dñi. vade &c. & retinuit visionē q̄ viderat Saul. nec ipsum timentes taret. Tertium fuit de visus restitutio ne. q̄ confessi ceciderunt ab oculis eius tan q̄ squame. & visum recipit p̄ xbum ananie & surgens baptizatus ē vt in actibus dñi &c. Quatum fuit de spūsancti cōfusione. q̄ missus fuit ad cum. anantas. vt baptizaretur & impletur spū sancto. Et ideo continuo igressus in synagogas predicabat iesum. sicut ceteri apostoli. qñ receperunt donum spūsancti &c. cetera.

Septimus status fuit sue vltimalis cōuersionis. In quo floruit virtute quaduplici. Et. **P**rimo virtute humilitatis perfecte. l3 enim naturaliter esset nobilis genere. vt habetur in act. tamen nō erubescibat. laborare suis manibus in humilitate. s. sceno factoria cordarum. vt habetur in actibus. Secundo virtute castitatis purissime fuit ciz virgo. sicut io. euāgelista. qd ipse insinuauit loquens de materla xgnum circa illam a dño miam cōsecutum. Et alibi loquens de statu mīmoniali viduali. & virginali. dñi. volo at omnes homines esse sicut meipsum &c.

Tertio virtute fidei firmitudine. Et